

Ko ārzemnieki meklē Kuldīgā?
Kurzemnieks sastapa krievus, vāciešus, poļus un japāņi.
Viņi pilsētu sauc par skaistu, kaut gan
paguvuši te būt tikai dažas stundas. → 8. lpp.

- Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu beiguši 133 jauni speciālisti.
- Bet kādas studijas piedāvā augstskolas Kurzemē?

→ 2. un 4. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 73
(11 309)

Cena
0,68 eiro

Piektdiena, 2018. gada 29. jūnijs

Lai Priedainē būtu ūdens

Kuldīgas ūdens elektriķis Imants Grundmanis ūdensapgādes sistēmai pievieno no Dānijas atsūtīto iekārtu – frekvenču pārveidotāju.

Ilgāki un īsāki ūdens piegādes pārrāvumi jūnija vidū vairākas dienas kaitināja Priedaines iedzīvotājus. Šonedēļ no Dānijas saņemta ilgi gaidītā sūkņu stacijas detaļa, kas trešdien iemontēta.

Kuldīgas ūdens vadītājs Andris Kļaviņš skaidro: „Sūkņu staciju uzbūvējām 2012. gadā, lai labu ūdeni no pilsētas urbuma saņemtu arī Priedaines iedzīvotāji. Līdz

šim stacija strādājusi labi. Vienīgi pagājušogad ap šo laiku bija līdzīgas problēmas, bet izdevās salabot saviem spēkiem. Šoreiz nācās no Dānijas pasūtīt frekvenču pārveidotāju – mazu kastīti, kas maksā 800 eiro.” Diemžēl vakar izrādījās, ka ir problēmas ar elektrības piegādi. „Šobrīd tur novietots mūsu ģenerators, tērējam papildu naudu, lai iekārtas darbotos,” ceturtdienas rītā teica

A.Kļaviņš. Viņaprāt, tieši elektrības pārrāvumi un sprieguma maiņa bijusi iemesls aparatūras bojājumiem.

Pašvaldības uzņēmums Priedaines ūdens un kanalizācijas sistēmu pārņēma 2012. gadā. Uzbūvēts jauns ūdensvads, rekonstruētas divas kanalizācijas sūkņu stacijas. Priedainē ieguldīti vairāk nekā 572 000 eiro.

Iveta Grīniņa, Aivara Vētrāja foto

Gudenieku katoļu baznīca ir viena no retajām Latvijā, kas pabeigta un iesvētīta padomju laikos.

Tai aprit 70. gadskārta.

→ 5. lpp.

Tautas tēlotājas mākslas studija **Kuldīgas paleta** apgūst eļļas glezniecības knifus, ko viņiem atklāj mākslinieks **Andrejs Ameļkovičs**.

→ 4. lpp.

Kamerkoris Rāte pirmoreiz uztāsies pats ar savu tautas tērpu – 18. gadsimta Kuldīgas tērpu.

XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkos no 30. jūnija līdz 8. jūlijam no Kuldīgas novada piedalīsies 27 pašdarbības kolektīvi, no Alsungas un Skrundas novada – pa pieciem.

→ 6.–7. lpp.

Pirmdien, 2. jūlijā:

- Dziesmu un deju svētki sākas ar gājienu.
- Viedvalsts – kad tādā dzīvosim?
- Iesācējbiznesam inkubatora atbalsts.
- Kā sausumam gatavi Laidu Pakalnos.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Par garā staltu latvieti!

Antra
Grinberga,
tālr. 20505791,
antra.
grinberga@
gmail.com

Jūtu, cik spēcīgi gaisā virs Dziesmu un deju svētku tuvošanās, un ar nepacietību gaidu šīs dienas, kas kārtīgi uzspodrinās ne vien Latvijas simtgades pasākumu virkni, bet arī latviešu pašapziņu.

Tautas saliedēšanu šie svētki sāka jau martā, kad ziemas spelgonī, zobiem klabot, naktī cilvēki stāvēja rindā, lai tiktu pie koncertu biļetēm. Jā, visiem tas nebija patīkamākais nakts pavadīšanas veids, taču par spīti visam dažviet tas pārvērtās par maziem svētkiem: cilvēki dziedāja, dalījās ar tēju un

„Ja katrs pats uz dzīvi skatās pozitīvi, ar laiku viss šķietami pēkšņi kļūst pozitīvs un cilvēki – draudzīgāki.”

atmiņu stāstiem, kāds satika sen neredzētu paziņu, cits ieguva jaunu draugu. Un kas šos tūkstošus dzina stundām stāvēt salā? Ne jau iespēja iegūt tik vērtīgās biļetes, lai citiem palieltos, ka izdevies tikt uz svētkiem, bet gan vēlme būt tur – sajūst tautu, tās dziesmu un būt latvietim.

Un tā arī būs: tur lepni stāvēsim taisnu muguru, mirdzošām acīm un augsti paceltu galvu, skalāk un skaistāk nekā jebkad dziedāsim *Sauli, Pērkonu, Daugavu!* Kopības izjūta un piederība savai tautai sildīs visus, un esmu diezgan pārliecināta, ka tur latvisku-

ma gars no jauna piedzims ikvienā, tikai diemžēl pēc svētkiem, visticamāk, tikpat ātri atkal noplaks. Tomēr ļoti, ļoti gribētos, lai ar to, ka esam latvieši, mēs lepotos ne tikai Dziesmu un deju svētkos vai tad, kad Kristaps Porziņģis NBA spēlē iemet kārtējo tālmetienu, bet katru dienu.

Nav slikti paust viedokli, ja ar valstī notiekošo neesam apmierināti, tomēr veids, kā to darīt, var būt citādāks, mazliet cienīgāks. Feisbukā tik daudzi par visu čīkst: „Labāk ir tur, labāks ir tas, bet mums nekā!” Šķiet, viņiem tik grūti dzīvot, ja sirds sāp par to, ka parkā puķes iestādītas dzeltenas, nevis sarkanas un ka autostāvvietā ir 20 m tālāk, nekā gribētos. Pieklibo arī savstarpējā cieņa, jo mums patīk vienam otru apvainot. Piemēram, nesenajā degvielas uzpildes stacijas *Circle K* boikotā vairāki tūkstoši apvienojās apņēmībā mēnesi tur neiegrīzties, lai panāktu cenu kritumu. Daļa aktīvistu to tik ļoti bija nēmuši pie sirds, ka apvainoja, pat bildēja un internetā ievietoja tos, kuriem bija pretējs viedoklis, kuri boikotu ignorēja vai par to nebija dzirdējuši.

Eh, ja katru dienu mēs ar lepmumu sirdī apzinātos: „Es varu būt latvietis – tas pats staltais, raksturā spēcīgais un taisnīgais, kāds bija mans vectēvs un vecvectēvs, kurš vairāk darīja un mazāk čīkstēja, kuram bija vīrs un vārds!” Tad mainītos mēs paši un visa tauta. Ja varam Dziesmu un deju svētkos, varam arī ikdienā būt ar sirdi Latvijā. Ja katrs sāks ar sevi, tā būs vislabākā dāvana mūsu Latvijai simtgadē.

PABĒDA

VAIRS NEZINĀM, KĀ ĢĒRBTIES UN UZVESTIES

Kuldīdznieciece Antoņina Valeiņa izsaka pārdomas par kora *Cantus* jubilejas koncertā redzēto: „Pasākums bija brīnišķīgs, bērni skaisti sapucēti, zāle pārpildīta, ziedi... Bet svētku izjūtu sabojāja vairākas nianšes. Dažs labs sveicējs ieradās džinsu biksēs un rūtainā kreklā – kā pa taisno no traktora! Mēs vairs neprotam sāgērbties atbilstoši notikumam un vietai. Kad koncerta laikā mazi bērni beigs skraidīt un jaunās māmiņas viņus beidzot pieskatīs? Bija arī nepatīkami skatīties, kā viena jaunā māmiņa savus stringus demonstrēja visai baznīcai. Tas pārējiem traucēja un pamatīgi sabojāja iespaidu.”

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinajumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3696.

LASĪTĀJS VAICĀ

Lai studētu tuvāk mājām

Kādus studiju virzienus piedāvā Kurzemes augstskolas, *Kurzemniekam* jautājuši vairāki lasītāji. Pieteikšanās studijām vienotajā portālā www.latvija.lv ir sākusies, un topošie studenti to var darīt līdz 10. jūlijam.

ARĪ SADARBĪBA AR AUSTRIJU

Ventspils augstskola piedāvā pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību programmēšanas speciālistiem (40 budžeta vietas). Bakalaura programmas ir šādas: biznesa vadība (45), vadībzinātne (angliski), datorzinātnes (55), elektronika (21), kuģu navigācijas elektronika (5), tulkošana angļu-latviešu-krievu/vācu valodā (45) un vācu-latviešu-krievu/angļu valodā (10), valodas un starpkultūru komunikācija (angliski; 10). Maģistra studiju programmas: uzņēmējdarbības vadība (25), starptautiskais bizness un eksporta menedžments, datorzinātnes (8), elektronika (12), juridisko tekstu tulkošana (25), valodas un kultūrvide (17).

Vienotajā uzņemšanā konkurss būs divās kārtās. „Notiek pieteikšanās arī dubultā diploma maģistra programmā *Starptautiskais bizness un eksporta menedžments*, kas tiek īstenota sadarbībā ar Kremsas Lietišķo zinātņu universitāti Austrijā,” saka sabiedrisko attiecību speciāliste Agnese Jēkabsonsone.

Plašāk: www.venta.lv.

IR, KO IZVĒLĒTIES

Liepājas universitāte uzņem 30 programmās. Akadēmiskās studiju programmas un virzieni: baltu filoloģija; kultūra un komunikācija; baltu valodu studijas; literatūras un kultūras komunikācijas studijas; Eiropas valodu un kultū-

ras studijas; jauno mediju māksla. Profesionālās studiju programmas un kvalifikācija: informācijas tehnoloģija; programmēšanas inženieris; elektroniskās komercijas speciālists; matemātika; fizika un datorzinātnes; matemātikas, informātikas un programmēšanas skolotājs; fizikas, informātikas un programmēšanas skolotājs; mehatronikas inženieris; vides un atjaunojamo energoresursu pārvaldība un inženierija; vides pārvaldības speciālists, vides inženieris; dizains; datordizainers; interjera dizainers; produktu dizainers; mākslas fotogrāfs; logopēds. Skolotājs (pirmsskolas, pamatizglītības, speciālās izglītības, mūzikas, sporta un deju, vēstures un sociālo zinību); sociālās darbinieks; uzņēmuma un iestādes vadītājs; personāla vadītājs; sabiedrisko attiecību struktūrvienības vadītājs; ārējo sakaru struktūrvienības vadītājs; kultūras vadība; tūrisma un rekreācijas vadība; tūrisma uzņēmuma vadītājs; rekreācijas speciālists; tūrisma un atpūtas organizācijas vadītājs. Maģistrantūrā: jaunie mediji un audiovizuālā māksla; digitālā māksla; skaņas māksla un elektroniskā mūzika; rakstniecība.

Profesionālās studiju programmas un apakšvirzieni: ekotehnoloģijas; vides ekonomika; vides psiholoģija un veselība; vides tehnoloģija; mūzikas terapija; sociālais darbs; vispārējās izglītības skolotājs; karjeras konsultants; karjeras konsultants

un jaunatnes lietu speciālists; karjeras konsultants un sociālais pedagogs; karjeras konsultants un skolotājs mentors; informācijas tehnoloģijas; vadības zinības; izglītības vadība; sabiedrības vadība; uzņēmējdarbības vadība.

Maģistra programmās var pieteikties gan vietnē e.liepu.lv/ magistrantūra, gan klātienē no 4. līdz 13. jūlijam, skaidro sabiedrisko attiecību speciāliste Simona Laiveniece. Plašāk: www.liepu.lv.

PEDAGOGS VAI UZŅĒMĒJS

„*Latvijas Universitātes* Kuldīgas filiālē uzņemšana izsludināta šādās programmās – pedagoģijā, cilvēkresursu vadībā, komercdarbībā, sociālajā darbā,” saka filiāles vadītāja Ruta Karloviča. Jaunums ir tas, ka jauno studentu pieteikumus 151 programmā pieņem arī astoņās reģionālajās filiālēs. LU piedāvā plašu studiju klāstu dabas, eksaktajās, humanitārajās un sociālajās zinātnēs. Darba devēju vidū LU programmas esot visaugstāk novērtētās un studenti – paši pieprasītākie, uzskata R.Karloviča. 93% iegūst darbu tūlīt pēc studijām, gada laikā labi atalgotu un interesantu darbu strādā 96%.

Pieteikšanās – portālā Latvija.lv līdz 10. jūlijam, bet no 3. līdz 10. jūlijam Kuldīgas filiālē jāierodas personiski, lai e-pieteikumu apstiprinātu. Līdzī jādokumenti. Visas programmas: www.gribustudet.lv.

Inta Jansone

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai apmeklēsiet Dziesmu un deju svētkus?

Aija Jakubovska, māsas palīdzē:

– Nē. Bet skolas laikā reiz biju aizbraukusi. Apmēram četrus gadus gāju skolas korī. Priecājos – tiku uz svētkiem, kaut tikai vienu reizi.

Gustavs Kirhnars, students:

– Piedalīšos ar deju kolektīvu *Venta*. Šis ir mans pirmais gads – tieši Latvijas simtgadē! No Dziesmu svētkiem sagaidu labas emocijas un patriotismu. Tās ir divas galvenās lietas – esence šajos svētkos. Mana mamma Ilze arī dejo.

Laura Vārna no uzņēmuma *Laimdotas*:

– Pati nebraukšu, bet man ir daudz draugu, kuri dzied un dejo. Neteikšu, ka šie svētki mani ļoti aizrauj. Skolā īsu brīdi dziedāju.

Linda Reimane, projektu vadītāja:

– Man draugi ir gan no Vidzemes, gan Zemgales kolektīviem. Pašai šogad nezināks braukt. Dagdā visu laiku dziedāju pilsētas korī, bet tikai pusgadu dejuju Tautas deju ansambli *Dagda*. Dejas nav mans lauciņš – labāk padodas dziedāt. Skolā dziedāju korī, tagad plānoju iestāties kādā Kuldīgas korī.

Kristīne Junkure, mārketinga speciāliste:

– Nepaspēju nopirkt koncerta biļeti, tāpēc braukšu uz ģenerālmēģinājumu. Tam biļete maksāja 25 eiro. Man ir zināmi cilvēki, kuri dzied un dejo. Tas ir saviļņojoši, ka cilvēki pat

Monta, dizainere:

– Diemžēl nav laika, bet televīzijā noteikti skatīšos. Man ir draugi, kuri gan dzied, gan dejo. Skolas laikā dziedāju, bet uz Dziesmu svētkiem netiku. Noteikti gribētu kādreiz piedalīties. Vēl ir laiks to izdarīt! Brauktu noskaņas dēļ – tie taču ir Latvijai tradicionāli svētki, tautas saliedēšana.

no Amerikas atbrauc, lai uzstātos. Brīnišķīgi, ka tauta sanāk kopā un grib šos svētkus svinēt. Mani tas aizkustina.

Rūta Medīna
Aivara Vētrāja foto

Kuldīga – vieta, kur apgūt mākslas vēsturi

„Mākslas vēstures vasaras skola ir laba prakse, ko Latvijas Mākslas akadēmija (LMA) cenšas veidot kā tradīciju,” tā par mācībām, kas visu nedēļu notika Kuldīgā, saka akadēmijas profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis.

Latvijas Mākslas akadēmijas profesors Ojārs Spārītis kopā ar Mākslas vēstures vasaras skolas dalībniekiem Kuldīgas novada muzejā krājumā atrada ne vienu vien piemēru lekcijās minētajam.

AICINA STUDENTU DEVUMU IZMANTOT

Mākslas vēstures vasaras skolu LMA rīkoja kopā ar pašvaldību. „Šeit tiek veidota augstskolas filiāle, tāpēc ir likumsakarīgi, ka studenti gūst pieredzi Kuldīgas bagātajā mantojumā,” vērtē O. Spārītis. „Topošie mākslas vēsturnieki palaikam tiek vesti ekskursijās uz novadiem, un tā viņi gūst praksi, jo viena lieta – skatīties bildēs, pavisam cita – redzēt pašam. Kuldīgā kultūras mantojumu var iepazīt ļoti plašā amplitūdā. Pašvaldībai, muzejam, pilsētas arhitektiem, ļaudīm, kuri rūpējas par novadpētniecību un tūrisma attīstību, ir iespēja dot studentiem uzdevumus, lai viņu

darbs nenonāk atvilktnē.”

DIENASGRĀMATA UN IZSTĀDE

Lielāko daļu naudas skolai piešķīris Valsts kultūrkapitāla fonds, bijis arī pašvaldības atbalsts. „Dalībnieku veikums būs mākslas vēsturnieka dienasgrāmata – eses par iespaidiem Kuldīgā, skices ar arhitektūras detaļām.” skaidro skolas rīkotājs Uldis Pētersons. Visu nedēļu lekcijās un nodarbībās iesaistījās LMA mākslas zinātnes nodaļas, mākslas vēstures un teorijas un restaurācijas studenti. Pasniedzējas Elīnas Zundes ziņā bija ievads skicēšanā, publicists un rakstnieks Kirils Kobrins stāstīja, kā radusies mākslas kritika un kā

par mākslu var rakstīt mūsdienās. Akadēmijas profesors Rihards Pētersons runāja par kultūras un vēstures pieminekļu aizsardzību, arī par jūnijā pieņemto likumu.

O. Spārītis ar studentiem pētīja novadpētnieka, Kuldīgas pilsētas vācu pamatskolas direktora Valfrīda Fromholda-Treija zīmējumus, apskatīja muzeja krātuvi un devās ekskursijā pa dievnamiem. Topošajiem mākslas kuratoriem nodarbības bija muzeja fondu glezniecības izstādes iekārtošana Mākslas namā, kur tā tiks atklāta rīt 16.00.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Dzērumā ar divriteni, mopēdu, auto

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieka palīdze Madara Šerņova.

22. jūnijs. 21.20 Skrundā, Kaļēju ielā, 1971. gadā dzimis vīrietis ar velosipēdu brauca 1,43 promiļu reibumā. Pēc 20 minūtēm turpat 2000. gadā dzimis jauniešs 1,02 promiļu reibumā vadīja mopēdu. Rudbāržos 1968. gadā dzimis vīrietis ap 21.40 ar velosipēdu brauca 1,54 promiļu reibumā. Ap 21.00 Skrundā, Ventas ielā, 1972. gadā dzimis vīrietis 3,17

promiļu reibumā bija sēdies pie automašīnas Toyota stūres.

24. jūnijs. Pirms vieniem naktī Skrundā, Kuldīgas ielā, 1972. gadā dzimis vīrietis iereibis (2,11 promiļes) brauca ar velosipēdu. Rudbāržos, Centra ielā, 1974. gadā dzimis vīrietis (2,35 promiļes) ap 19.30 pārvietojās līdzīgi.

25. jūnijs. 14.40 Vārmē 1965. gadā dzimis vīrietis ar

automašīnu brauca 1,24 promiļu reibumā. Visiem transportlīdzekļu vadītājiem, kuri aizturēti reibumā, uzrakstīts administratīvo pārkāpumu protokols.

Ap 23.00 Kuldīgā, Planīcas ielā, 1981. gadā dzimis vīrietis ar automašīnu Audi brauca 2,81 promiļes reibumā, kā arī bez vadīšanas tiesībām. Sākts kriminālprocess. Uzklaušija Iveta Grīniņa

Vārmē deg egles

Trešdien 18.23 saņemts izsaukums uz Vārmes pagastu, kur dega sausā zāle un egļu rinda (300 m²). 19.49 ugunsgrēks likvidēts.

Rallija rīkotājiem stingrākas prasības

„Šogad rallija rīkotāji apsolījuši uz pašvaldības ceļiem uzbērt 250 kubikmetru grants jau pirms sacensībām, un pēc tam tiks ceļi sakārtoti,” informē Kuldīgas novada pašvaldības izpilddirektore vietniece Agnese Buka.

ŠOGAD LAIDOS UN ĪVANDĒ

No 12. līdz 14. oktobrim Kurzemē notiks rallijs *Liepāja*. Šogad sacīkšu posmi vedīs pa valsts ceļiem Laidu pagastā un pašvaldības un *Latvijas Valsts mežu* ceļiem Īvandē.

„Šogad parādījām skaidru nostāju, ka tikai ar bedrīšu pielāpšanu vien nevarēs iztikt,” uzsvēra A. Buka. „Pelču pārvaldes vadītājs Agris Rozenfelds, kurš ceļu būvniecībā un uzturēšanā ir ļoti zinošs, man palīdzēja sarunās ar sacensību rīkotājiem, kuri apliecināja, ka ir gatavi ieguldīt naudu un ļoti grib, lai sabiedrības attieksme pret ralliju nav negatīva.”

BRĪDINĀS MĀJU IEDZĪVOTĀJUS

A. Buka turpina: „Īvandē daudzi rallija posmi iet pa *Latvijas Valsts mežu* ceļiem, uz tiem rīkotāji pārcēla arī vienu posmu no pašvaldības ceļiem. Ar katru īpašnieku pasākums jāaskaņo. Privātie ceļi nav iekļauti, tāpēc ar privātpašniekiem nekas nav jāaskaņo, bet rallija rīkotāji informēs tos iedzīvotājus, gar kuru mājām sacensības notiks. Līdzīgi kā iepriekš būs plaša informatīva kampaņa. Visi tiks informēti jūlijā.

Līdz jūlija vidum uz pašvaldības ceļiem tiks uzbērti 250 kubikmetri grants maisījuma, kurā akmeņi jau sadrupināti līdz noteiktam lielumam. Šis segums būs viendabīgs un kvalitatīvs.

Ceļu speciālists Māris Lagz-

diņš visas vietas vairākas reizes apskatījis, un grants tiks bērtas tur, kur viņš norādīs, – lielākoties likumos un tur, kur slodze būs vislielākā.”

ATCELT NEVAR

Pēc pagājušo gadu pieredzes, iedzīvotāju sūdzībām un pagastu pārvalžu vadītāju iebildumiem izskanēja doma, ka ralliju Kuldīgas novadā dome vairs neļaus rīkot, tomēr izlemts atļaut.

A. Buka: „Rīkotāji mūs informēja, ka šis rallija posms jau saskaņots Eiropas līmenī. Tādam starptautiskam pasākumam plānošana notiek trīs gadus uz priekšu. Līdz ar to pieļaujamas nianšes, bet atcelt faktiski nav iespējams. Rīkotāji ir gatavi saprātīgam kompromisam. Viņi saprot, ka pēc iepriekšējo gadu pieredzes sabiedrības viedoklis par šo pasākumu ir negatīvs, viņi vēlas to mainīt un ir gatavi divos gados novada ceļos ieguldīt 500 kubikmetru grants, lai parādītu savu atbildību par tiem posmiem, kas rallija laikā tiek lietoti. Tas ir vienošanās papildu punkts.”

PĒC TAM SOLA LABOT

Visi ceļi, kuros notiks sacensības, pirms rallija tiks novērtēti, stāvoklis būs fiksēts videoreģistratorā. Pēc rallija nedēļas laikā tos atkārtoti pārbaudīs speciālistu komanda, kurā būs pagasta pārvaldes vadītājs, ceļu speciālists, rallija rīkotāju un pašvaldības pārstāvis. „Pagājušogad rīkotāji ceļus pēc sacīkstēm nogreiderēja tajā pašā dienā. Pēc tam piebēra visus posmus, kurus norādījām. Pie mums vērsās privātpašnieki, pie kuru mājām grants nebija uzbērtas pietiekami, un tā tika uzbērtas papildus. Ceram, ka šogad viss būs kārtībā,” saka A. Buka.

Iveta Grīniņa

NUMURA CITĀTS

„Jocīgākais jautājums bijis tāds: „Vai par Ventas rumbas apmeklējumu jāmaksā?” Kuldīdžniekus tas uzjautrina, bet, ja labi padomā, pasaulē par daudz dabas objektu apskati ir jāmaksā,” saka tūrisma speciāliste Inese Krone.

Ir vēlme un prieks gleznot

Visu pagājušo nedēļu desmit Tautas tēlotājas mākslas studijas *Kuldīgas paletes* dalībnieki apguva eļļas glezniecības knifus, ko viņiem atklāja mākslinieks Andrejs Amelkovičs.

„Šis ir Kuldīgas novada pašvaldības un kultūras centra atbalstīts projekts *Gleznotprieks 2*, kas ir turpinājums pagājušā gada plenērā iesāktajam – eļļas glezniecībai. Uzdevums ir strādāt pilsētvīdē ar ainavu un apgaismojumu, mācīties, kā uzjaukt zaļo toni un kā ainavā veidojas gaisma un ēna. Ja lietūs iztraucē, mēs atgriezīamies plenērā mājvietā Piltenes ielā, kur ir liela telts,” atklāj studijas vadītāja Iveta Brencē. A. Amelkovičs saka: „Te cilvēki patiešām grib mācīties. Var just, ka visi cenšas uzvert uzreiz un to arī izpildīt.”

„SKOLOTĀJS – VIENKĀRŠI MILJONS!”

„Strādājam ļoti intensīvi, daži jau ir uz spēku izsīkuma robežas,” saka studijas dalībniece Antra Laizāne. „Skolotājs – vienkārši miljons un atradums! Viņš ar mums ir katru dienu – tā ir ļoti liela slodze, jo visi esam amatieri. Piemēram, esam mocījušies uzjaukt kādu krāsu niansi, viņš atnāk un parāda vienkārši un saprotami.

Man jaunatklājums ir tas, ka drīkst kaut kādus objektus pārvietot, pārbīdīt, kā māksliniekam tajā brīdī šķiet pareizi. Andrejs Amelkovičs uzsvēra, ka jāglezno tas, kas patīk, jāizdomā stāsts, kāpēc tieši šo ainavu grib gleznot. Es tā līdz šim esmu centusies darīt.”

Paletes dalībniece Mārīte Dupate atzīst, ka šajā plenērā ieguvusi vairāk nekā citos: „Gleznoju tikai ar eļļu, bet līdz šim vairāk instinktīvi – kā es to jutu. Ļoti gribēju, lai man kāds šo manu izjūtu vai nu apstiprina, vai pasaka, kā vajag. Pasniedzējs prot paskaidrot visu tik precīzi!”

Rasa Rasmane: „Brīnišķīga iespēja. Te uzgleznoju savu otro un trešo eļļas gleznu. Vasaras ainava ir īpaša ar to, ka tajā ir daudz zaļās krāsas, ar ko es nedraudzējos. Tā ir ļoti grūta, tajā sarežģīti saskatīt nianses. Tā man ir ļoti laba pieredze, un mākslinieks mums palīdz uzjaukt vajadzīgo toni un saskafīt, ka viss nav vienāds, lai neiznākt blāķis.”

Šogad Tautas tēlotājas mākslas studijas *Kuldīgas paletes* plenērā *Gleznotprieks 2* skolotājs ir mākslinieks Andrejs Amelkovičs. Attēlā viņš ar studijas dalībnieci Gunitu Rasmani.

VISS IR NOPIETNI

A. Amelkovičam pagājušajā gadā Kuldīgas novada muzejā bija personālizstāde, tad arī viņš ticis uzrunāts. „Meitenes man piezvanīja, un es sapratu, ka tas ir nopietni, ka būs jābrauc uz Kuldīgu. Viss, kas saistīts ar mākslu, ir nopietni,” viņš saka un atklāj, ka būt par skolotāju ir viņa darbs. „Esmu pasniedzējs Mākslas akadēmijā, bet esmu mācījis dažādus cilvēkus. Man ir bijis liels plenērs, bet tikai pāris dienas. Tagad ir intensīvāk – piecas.”

Kā ir mācīt akadēmijas studentiem un kā pašdarbniekiem? A. Amelkovičs uzsver, ka uzreiz

var just nopietno plenēra dalībnieku attieksmi un lielo vēlmi mācīties. „Akadēmijas studenti bieži vien pirmajā kursā vēl nezina, ko viņi grib, daudziem visu nākas mācīt no nulles, jo līmenis zīmēšanā un gleznošanā ir ļoti krities. No Rozentāla skolas vēl aizvien nāk ļoti labi sagatavoti audzēkņi, bet no citām skolām – dažādi. Akadēmijas sagatavošanas kursi ir vislabākā vieta, kur apgūt pamatus, lai iestātos akadēmijā,” saka mākslinieks un piebilst, ka arī pats visu laiku mācās.

Vai māksliniekam izdevies aiziet uz Ventu pamakšķerēt, jo A. Amelkovičs zināms kā kaislīgs

makšķernieks. „Nē, lai gan skatos, ka tur vīri sēž, un pat zinu, ka šobrīd diezgan labi ķeras vimbas. Man ir līdzi zvejas rīki, bet tos nemaz neņemu ārā, jo nodarbības paņem daudz laika un spēka. Gan jau paspēšu. Manu zivi neviens nenokers. Kuldīga ir viena no skaistākajām vietām Latvijā. Tie, kuri dzīvo te, ir ļoti laimīgi cilvēki. Viss ir forši, parādās jaunas, interesantas vietas, cilvēki kaut ko dara. Izņemot satiksmes organizāciju – no tām vienvirziena ielām var traks palikt!”

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

Tehnikuma diploms kabatā

„Latvija kļuvusi bagātāka par 133 izglītotu cilvēku, kam būs Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma dokuments,” izlaidumā teica skolas direktore Dace Cine.

Tehniku absolvējuši automehāniķi, autoatslēdznieki, konditori, gaļas produktu izgatavotāji, tūrisma informācijas konsultanti, manikīra un pedikīra speciālisti, ēdināšanas speciālisti, mēbeļu galdnieki un mēbeļu dizaineri.

Viengadīgo programmu pabeiguši konditori un gaļas produktu ražotāji. „Mācību laiks ir mazs, bet nav vienkāršs, jo vairākiem jau ir ģimene un mazi bērni. Tāpēc īpaši svarīgi tas, ka audzēkņi spējuši to apvienot un nopelnījuši izglītības dokumentu,” uzsvēra D. Cine.

Absolventi stāsta, ka gads nav bijis viegls, un ļoti priecājas, ka uz skolu nebija jānāk katru dienu – tā viņi varējuši mācības savienot ar darbu un ģimenes dzīvi. Ēdolniece Dagnija Stopiņa stāsta: „Pirms kāda laika šeit jau mācījos par ēdināšanas speciālisti. Tagad esmu bērna kopšanas atvaļinājuma, tāpēc izmantoju iespēju zināšanas papildināt. Nezinu, vai profesijā strādāšu, tomēr kas to lai zina.” Jana Seska uz mācībām braukusi no Liepājas: „Neviens *papīrs* kabatu nespiež, tāpēc mācījos. Dzīvē viss var gadīties, un tad iemācītais var noderēt. Pašlaik vismaz bērnam varēšu cept kūkas.”

Absolventus sveica arī Saeimas deputāts Artis Gustovskis: „Ja gribat kļūt, piemēram, par konditoru, tad kļūstiet par vislabāko Kuldīgā vai Latvijā! Neaprobežojieties ar maziem sapņiem – lai tiem ir liels lidojums!”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

/Katoļu dievnamam – 70/

„Mēs te vēl esam!”

„Man ir sajūta, ka baznīcu iekonservējam, lai saglabātu līdz brīdim, kad tai atkal radīsies lietojums.”

„Cilvēku draudzē ir vien ap desmit, tādēļ baznīcas nākotne ir neskaidra, bet kā kultūrvēsturisks objekts tā saglabājama. Mūsu rosišanās, žoga atjaunošana pirms jubilejas, ir kā sauciens, ka mēs te vēl esam,” saka folkloriste un draudzes ērģelniece Dace Nasteviča, kura dzīvo *Mācītājos* un pieskata Gudenieku Sv. Jāņa Kristītāja katoļu baznīcu.

Tā ir viena no retajām Latvijā, kas pabeigta un iesvētīta padomju laikos, un šogad tai aprit 70. gadskārta.

BAZNĪCĒNU SKAITS SARŪK

Dievnama mūros piedzīvoti arī ziedu laiki, kad svētkos bijušas pilnas solu rindas baznīcēnu un daļa stāvējusi kājās līdz pat durvīm. Mūsdienās, kad uz dievkalpojumiem, kurus divreiz mēnesī vada prāvests Gatis Mārtiņš Bezdelīga, atnākot mazliet vairāk par desmit. Baznīca iesvētīta 1948. gadā Annās – 26. jūlijā. Bet 70. jubileja ar svinīgu dievkalpojumu, ko vadīja G.M. Bezdelīga un Liepājas diecēzes bīskaps Viktors Stulpins, nosvinēta reizē ar dievnama patrona Sv. Jāņa Kristītāja svētkiem 24. jūnijā.

„Agrāk suitos svētkus vērtēja pēc tā, cik priesteru atbrauca. Jo vairāk, jo labāk nosvinēti skaitījās,” stāsta D. Nasteviča. „Reizēm bija pieci un pat seši – tas jau skaitījās ļoti iespaidīgi.” Dace uz *Mācītājiem* atnākusi pirms desmit gadiem. „Atceros, kā Jāņos baznīcā soli bija cilvēku pilni, stāvēja vēl malās un uz balkona, bet tagad viss ļoti mainījies. Draudzes nākotne nav droša, jo tajā 90% ir veci ļaudis. Uz dievkalpojumiem atnāk arī cilvēki no pensionāta, bet viss iet mazumā. Desmit gados te bijušas divas laulības, kad precējās vietējie, nokristīti daži bērni, bet pamatā šeit notiek bēres. Darba pagastā nav, tādēļ jauni cilvēki uz Gudeniekiem nenāk. Draudze izmirst, un man ir sajūta, ka baznīcu un šo vietu iekonservējam, lai saglabātu līdz brīdim, kad tai atkal radīsies lietojums.”

ĒRĢELES SKAN LABI

Alsungā Dace strādā vidusskolā, māca kokles spēli un baznīcā spēlē ērģeles, bet Gudeniekos vada ansambli *Basu suiti* un dievkalpojumos spēlē ērģeles.

Viņa zina stāstīt, ka šo instrumentu būvējis Liepājas meistars Bokums: „Dokumentālu liecību par izgatavošanu nav. Pēc nostāstiem tās būvētas tieši Gudeniekiem, bet lielajai baznīcai tās būtu prasījušās lielākas. Izskaidrojums varētu būt tāds, ka tās pārceltas no pagaidu lūgšanu nama,

kas pirms baznīcas bija uzcelts tās ziemeļu malā. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ērģeles atzīmēja kā vērtīgu, saglabājamu instrumentu, kas darināts 30. gados – laikā, kad lūgšanu nams jau bija uzbūvēts. Vēlāk tas noteikti pārnest uz baznīcu. Instrumentam visas detaļas, arī koka stabules, ir oriģinālas, un tas labi skan, jo baznīcā ir brīnišķīga akustika.”

PAR IESVĒTĪŠANU PRIESTERI SARĀJ

Lūgšanu nama blakus baznīcai vairs nav. Lai arī tā nojaukšanai un aizvešanai dokumentālu apliecinājumu nav, vietējie zinot teikt, ka detaļas tagad esot Aizputē: „No tām būvēta Aizputes pirmā katoļu baznīca. Kaut arī tas bija milzīgs notikums, liecību nav, jo 50. gadu vidū avīzēs par baznīcām neko nedrīkstēja rakstīt. Gan lūgšanu nams, gan pēc tam mūra dievnams esot uzcelts tukšā vietā, tādēļ apkārt nav kapu kā daudzviet citur, kur tie celti kapliču vietā.

Baznīca ir Latgales katedrāles tipa ar trim daļām, un tai bija jābūt arī diviem torņiem kā Aglonā, bet nav. Kara laikā daļu ķieģeļu esot savākuši vācieši. Celtniecība te nevarēja notikt arī tādēļ, ka pamathospitālī skolā visiem neesot pieticis vietas, tādēļ daļa slimnieku gulējusi baznīcā.

Krievu laikā ar baznīcas celtniecību vairs nav varējuši vilkt garumā, tādēļ atstājuši bez torņiem. Vajadzējis ļoti steigties un ķert mirkli, lai iesvētītu, jo tas bija aizliegts. Tas esot darīts slepenībā, un priesteris vēlāk par to saņēmis rājienus.”

BABAS AKOTS DĀVINĀTS ZVANS

Baznīcai vienā malā piebūvēts neliels tornītis, kurā iekarināts zvans. Uz tā ir uzraksts, ka tas izliets Liepājas drāšu fabrikā un ka šo zvanu Baltaiskalna kapiem dāvina Baba Akots. „Kapos atrodas cits zvans, daudz mazāks,” stāsta Dace. „Visticamāk tas bijis vecajā baznīcā, un, lai dievnamā būtu lielāks nekā kapos, Babas Akots dāvinātais ielikts te.

Baznīcā daudz kas vākts kopā no dažādām vietām. Altāris ir no lūgšanu nama, bet pieminekļu aizsardzības inspekcija teica, ka tas ir vecāks par 20. gadu, kad to cēla. Tādēļ, visticamāk, tas atvests no citurienes. Soli ir no Turlavas pagasta Klosteres baznīcas, ko savulaik pārtaisīja par noliktavu.”

Lielformāta sienu gleznojumi tapuši 1980. un 1981. gadā. Tā kā baznīcā gleznas neparaksta, tad vien pēc vietējo nostāstiem zināms, ka to autors ir priesteris Zavaļņuka radinieks – ukrainis pēc tautības.

Dace Nasteviča rāda 1940. gadā taisīto Gudenieku katoļu draudzes karogu.

Andris Gudiņš organizē baznīcas žoga un vārta maiņu un uzskata: lai arī cilvēku draudzē maz, dievnams kā kultūrvēsturisks piemineklis jāuztur kārtībā.

D. Nasteviča stāsta: „Viņam bijis talants uz lieliem darbiem. Par uzturēšanu un pabaršanu esot piedāvājis tādus uzgleznot vairākām baznīcām, un šeit gada laikā tapuši seši. Meistars zīmējis ārkārtīgā ātrumā. Viens darbs atrodas mācītājmājā.”

JAUNS ŽOGS

Šovasar ap dievnamu ir nomainīts žogs un vārti. Darbu organizē draudzes loceklis Andris Gudiņš. Viņš skaidro, ka ideja radusies pēc kāda dievkalpojuma pavasarī, kad ļaudis sprieduši par baznīcas septiņdesmitgadi. Pagasta kultūras organizatores Olitas Ulmkalnes uzrakstītais projekts konkursam *Daršim paši* tika apstiprināts, par 600

eiro Polijā iegādāti vārti, bet žoga pinumu sagādājis prāvests G.M. Bezdelīga.

A. Gudiņš uzņēmis organizēt darbu, jo viņam nav vienalga, kas ar dievnamu notiek. „Senākās atmiņas par šo baznīcu man ir kā mazam puikam, kad nācu vecaimātei līdzi. Pa svētkiem tā bija cilvēku pilna. Pirms iesvētīšanas nācu uz mācībām pie mācītāja Juliāna Samuša. Viņš pārbaudīja, ko esmu iemācījies, un iesvētīja šeit, bet laulāts esmu Alsungas baznīcā. Joprojām nāku uz dievkalpojumiem un gribas, lai ap baznīcu būtu skaisti. Maijā mēs tādus bariņš noārdījām veco žogu. Leons Sedliņš ar traktoru rāva stabus ārā, mēs, pārējie, līdzējām. Jaunais ir apjozts riņķī, un ir atkal skaisti.”

Basu suitu dalībnieces Rīgā, operas skvērā, pēc gājiena folkloras festivālā Baltica.

Festivālā pirmoreiz patstāvīgi

Tradīciju ansamblis *Basu suiti* nupat starptautiskajā folkloras festivālā *Baltica* piedalījies otro reizi, bet pirmoreiz kā atsevišķs kolektīvs.

Latvijā šie svētki notiek 11. reizi, un *Basu suiti* bijuši viena no 233 folkloras kopām. „Iepriekš piedalījāmies *Gudenieku suitu* sastāvā,” skaidro basenieku vadītāja Dace Nasteviča. „Savā priekšnesumā pinām vainagus un nedaudz būrāmiem – tināmiem ap ugunsroku, lai uguns pasargā. Mēs to nenosaucām, kā tagad pieņemts, par spēka dziesmu, bet pateicām, ka burāmiem. Publiku un žūriju tas mazliet šokēja, pirmo kategoriju mums neiedeva, bet visādi citādi pasākums bija jauks. Dziedādamas aizbraucām un dziedādamas atbraucām.”

Jolanta Hercenberga,
Olitas Ulmkalnes arhīva un autore foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Mūsējie būs kuoplā skaitā

XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkos no 30. jūnija līdz 8. jūlijam no Kuldīgas novada piedalīsies 27 pašdarbības kolektīvi, no Alsungas un Skrundas novada – pa pieciem.

Gan visu nedēļu, gan uz atsevišķiem pasākumiem

Bijušā Kuldīgas rajona jeb visu trīs novadu dalībnieki tradicionāli nakšņos Rīgas Hanzas vidusskolā.

Valsts maksā par kolektīvu ēdienreizēm dienās, kad tiem ir mēģinājums vai koncerts, bet pašvaldība – pārējās dienās, ja kolektīvs paliek Rīgā, nevis brauc uz mājām un citudien atpakaļ. Pašvaldība arī maksā par transportu, apsardzi, medicīnas personālu un saimnieciskajam vajadzībām, dzīvojot skolā. Konkrētas izmaksas organizatori vēl nevarēja nosaukt.

NO ALSUNGAS visu nedēļu Rīgā būs deju kopa *Suiti*, bet *Suitu sievas*, *Suitu vīri* un *Suitu dūdenieki* brauks tikai 1. jūlijā uz gājieni un 7. jūlijā uz folkloras dienu. Etniskās kultūras centrs *Suiti* piedalīsies tērpu skatē.

SKRUNDU svētkos pārstāvēs tautas lietišķās mākslas studija *Skrundas audējas*, kuru segas būs apskatāmas Rīgas Mākslas telpā, būs arī sieviešu koris *Sonate*,

senioru koris *Novakars* un deju kolektīvi *Tikai tā* un *Virši*. Visi 1. jūlijā piedalīsies gājienā. Kultūras nama menedžere Liene Krūmiņa informē, ka ar programmas *LEADER*, Borisa un Ināras Teterevu fonda un biedrības *Ventast krasti* atbalstu krietni papildināti dejojāšu un dziedātāju tērpi.

KULDĪGAS NOVADU pārstāvēs 14 deju kolektīvi, četri kori, trīs tautas lietišķās mākslas studijas, trīs folkloras kopas, divas kapeklas un amatierteātris. Starp 587 cilvēkiem, kuri dosies uz svētkiem, būs arī trīs policisti, divas medmāsas un 20 autobusu šoferi. Domes kultūras speciāliste Agnese Lapsiņa stāsta, ka pašvaldības budžetā tam paredzēti 40 tūkstoši eiro, bet precīzi būs zināms vēlāk. Arī Kuldīgas novadā daudzi kolektīvi papildinājuši tautas tērpus.

KULDĪGAS NOVADS

Kori:

- Rāte
- Lai top!
- Ventava
- Gaisma

Kapelas:

- Miers un Bērziņš
- Kā ir, tā ir

Amatiereteātri:

- Vārmes amatiereteātris

Folkloras kopas:

- Gudenieku suiti
- Basu suiti
- Kūrava

Tautas lietišķās mākslas studijas:

- Ķocis
- Varavīksne
- Padures aušanas pulciņš Andava

Deju kolektīvi:

- Starīņš
- Austra
- Sprigulis
- Venta
- Bandava (divas grupas)
- Snēpele
- Dimdari
- Meždzirnas
- Mudurs
- Riva
- Kuldīgas seniori
- Kamēr vari
- Rendas senioru kolektīvs

Suitu kāzas atkal iziet tautā

Alsundznieki, gudenieki un jūrkalnieki 7. jūlijā 12.00 Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Kurzemes sētā rādīs uzvedumu *Suitu kāzas*. Tas tapis trīs gados, iesaistījušies 56 pašdarbnieki no sešiem dziedošiem, muzicējošiem un dejojošiem *suitu* kolektīviem.

Etniskās kultūras centra *Suiti* vadītājam Dacei Martinovai ideja radusies pirms trim gadiem: „Biju iepazīsusi materiālus par uzvedumu *Suitu kāzas*, kas 1972. gadā tapa Liepājas teātra režisora Andreja Mīglas vadībā. Tas saņēma Latvijas PSR Kultūras ministrijas atzinību, un, lasot avīžu rakstus un atsauksmes, likās, ka tas bijis ārkārtīgi skaists, ja jau saņemta tāda atzinība. Kāpēc neļaut tam notikt atkal?”

Suitu kāzu uzveduma pirmsākums ir 1924. gadā, kad tas rādīts arī Nacionālajā teātrī. 1935. gadā bijusi pirmizrāde Aleksandra Rusteika mākslas filmā *Dzimtene sauc* jeb *Kāzas Alsungā*. Tagad rakstīts projekts programmai *LEADER*, atjaunoti etnogrāfiskie tērpi. Scenārija autore Lidija Jansone, Ilga Leimane un Gunta Mateviča domājušas, lai darbība būtu dinamiska, skatītājiem aizraujoša, tomēr atspoguļotu autentiskas

tradīcijas. Iestudējumā piedalās etnogrāfiskie ansambļi *Suitu sievas*, *Gudenieku suiti*, *Maģie suiti*, folkloras ansambļi *Suitu dūdenieki* un *Suitu vīri* un vidējās paaudzes deju kolektīvs *Suiti*. Katrs darbojies ar savu scenārija daļu, bet kopā ar režisoru un scenogrāfu Juri Joneli pirms pirmizrādes 23. jūnijā Alsungas Ziedulejas estrādē bijuši seši kopmēģinājumi. Kādas izjūtas, ka to redzēs Latvijas simtgades Dziesmu svētkos? „Pacilājošas!” saka Dace. „Dekorācijas uz Rīgu nevedīsim, jo uzvedums brīvdabas muzejā autentiskajā Kurzemes sētā dos īpašas emocijas. Ļoti ceram, ka laika apstākļi lutinās kā Alsungā Līgo vakarā, kad citur Latvijā lija un pūta stiprs vējš, bet *suitu* puse bija saules mīlēta. Ceru uz cilvēku interesi un finansiālu atbalstu, lai ar šo iestudējumu varam apceļot Latviju un, kas zina, varbūt doties arī ārzemju turnejā.”

Emocionālā mičošanas epizode, kurā meitai noņem linkaini – īpašu līgavas galvassegu virs vainadziņa.

Uzvedums *Suitu kāzas* pacilājošu pirmizrādi Alsungā piedzīvojis Ligo vakarā Ziedulejas estrādē, tā atdzīvinot atmiņas par līdzīgiem iestudējumiem iepriekš.

Izveido jaunu deju kopu Kurmālē

Kurmāles pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvam Rīva šie būs pirmie Dziesmu un Deju svētki. Jaunie pašdarbnieki gatavojušies atbildīgi: gan deju soļi apgūti, gan tautas tērpi sagādāti.

Vilgāles vidējās paaudzes kolektīvs Riva dosies uz saviem pirmajiem Deju svētkiem Rīgā. Šis ir viens no pēdējiem mēģinājumiem.

INICIATORE IR AINA

Pirmie mēģinājumi Vilgālē sākušies pirms trim gadiem. *Rīvas* vadītājs Arvis Sprude stāsta, ka iekustējušies lēnītēm. Pilnā (astonu pāru) sastāvā un kā kolektīvs ar nosaukumu dejojot pusotru gadu: „Vairākus gadu desmitus Kurmālē pieaugušo deju kolektīva neesot bijis, bet iepriekšējā kultūras darbiniece Aina Sļisarenko iedegās, lai tāds būtu. Viņa uzrunāja mani un dalībniekus, daudz darba ieguldīja, lai mēs tiktu pie tautas tērpiem. Rakstīja projektus, un tērps ir nokomplektēts pa detaļām vien. Summa nav maza. Viens vīriešu zābaku pāris izmaksā ap 80 eiro, sieviešu apavi – sākot ar 35 eiro. Viena tērpa detaļa, piemēram, izšūta apkaklīte, maksā 35–45 eiro. Kad kolektīvs bija ticis pie klasiskā Kuldīgas tērpa, Aina teica, ka nu ar mierīgu sirdi var iet pensijā.”

UPE NO VILGĀLES EZERA

Lai svētkos piedalītos, pērn vajadzējis nosūtīt pieteikumu, kurā jāmin kolektīva nosaukums. Tā kā tas vēl nebija radies, A. Sprude kādu pavedienu Vilgālē meklējis internetā. „Negribēju tādu, kas jau eksistē, un gribēju ar piesaisti vietai, no kuras ir kolektīvs. Uzzināju, ka no Vilgāles ezera iztek upe Rīva, kas cauri vairākiem novadiem ietek Baltijas jūrā. Tas likās piemērots arī tādā ziņā, ka vilgālnieki papildina dejojāšu pulku Latvijā. Man patīk, ka nosaukumam ir idejiska jēga,” skaidro Arvis.

KOMPROMISU MĀKSĻA

Būt par *Rīvas* vadītāju Arvim bijis izaicinājums – viņš nebija vadījis pieaugušo kolektīvu, kuram nav dejošanas pieredzes. „Gatavojāmies plānveidīgi. Strādājot par asistentu vairāku kolektīvu vadītājiem un Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma deju kolektīvu un tūrisma tehnikumā vadot jauniešu

kolektīvu, esmu sapratis, ka dejošana ir līdzīga sportam. Dziesmu un deju svētkiem jāgatavojas kā sporta sacensībām. Daudz laika velējām, lai iemācītos pamata soļus, kas pēc tam noder daudzās dejās. Kolektīvā lielākā daļa ir lauku cilvēki, un viņiem savā saimniecībā jāpelna nauda. Man kā vadītājam jāpielāgojas, arī dejojājiem vienmēr nav viegli tikt uz mēģinājumu, bet jāietiek. Kolektīva vadīšana ir kompromisu māksla.”

Pats A. Sprude ar dejošanu saistīts kopš agras bērnības. Kuldīgā pie Zitas Serdantes dejojis *Starīnā*, vēlāk *Ventā*. Studējot Rīgā, dejojis *Danci*, vienlaikus strādājot par asistentu *Ačkupā*. Bijis Zitas asistents *Ventā* un *Starīnā*, daudz no viņas iemācījies. Tagad ir sporta skolotājs 2. vidusskolā, bez *Rīvas* vada Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma deju kolektīvu un strādā arī par asistentu *Bandavā*.

Rātei beidzot savs tautas tērps

Kuldīgas kamerkoris *Rāte* 27. jūlijā pastāvēšanas gados nupat ieguvis pats savu tautas tērpu – 18. gadsimta Kuldīgas tērpu.

Iepriekš uzstājoties gan Latvijā, gan ārzemēs, dziedātāji izmantojuši kultūras centra krājumus, taču visam kolektīvam vienota tautiska ietērpa nav pieticis. Jaunajam no budžeta izlietoti 20 720 eiro, un to darījis Rīgas uzņēmums *Anvi AM*. Sievietes tikušas pie blūzes, jaciņas, brunčiem, lakata, zeķēm un nelielas plecu somiņas, vīri – pie krekla, svārkīem, biksēm, kakla lakatiņa un gardībenes. Katram pēc kājas darināti apavi: kurpes vai zābaki. Tērpi tapuši pāris mēnešos, un koristi priecājas, ka bez nevienas laikošanas tie izdevušies gana ērti.

Ilgī gaidīts, svinīgs, greznstā par jauno ietērpu saka koristi. Valda Gurina, kura *Rātē* ir teju no pirmsākumiem, smeļ: „Beidzot izskatāmies kā viens kolektīvs!” Bet Nelda Blūma saka: „Jūtos pacīlāta un dziedāt korī gatavojos vēl ilgi.”

Pirmoreiz uzvilkt jauno Kuldīgas tērpu ir patīkami satraucoši, atzīst *Rātes* dziedātājas Liene Bulava, Iveta Viksne, Monta Svilpe, Nelda Blūma un Bonija Lasmane.

Rātes koristi Ilmārs Rutkovskis, Igo Kūlainis un Aldis Orniņš pielaiko, cik ērti ir jaunie tērpi.

Ieteikumi apmeklētājiem

- Koncertu un pasākumu norises vietās **ierodieties savlaicīgi!**
- **Esiet pacietīgi!** Tik plaši apmeklētos koncertos viss aizņemas vairāk laika, piemēram, biješu un mantu pārbaude, ēdienu un dzērienu iegāde utt.
- **Pret pārējiem izturieties tā, kā jūs vēlētos, lai izturas pret jums!** Apsardzes un pārējie svētku nodrošināšanā iesaistītie darbinieki dara savu darbu, viņi nav noskaņoti pret jums. Tāpēc rūpīgi sekojiet viņu norādījumiem!
- Pirms došanās uz pasākumu jau laikus **iepazīstieties ar informāciju** par koncertu un izpētiet norises vietas plānu!
- **Norises vietas atstāšana pēc koncerta** arī var aizņemt laiku, ierēķiniet arī to!
- **Lietus laikā ieteicams izmantot lietussargus**, jo lietussargus pasākumu norises vietās ienest būs aizliegts.
- **Panemiet līdzi skaidru naudu!** Ne visās tirdzniecības vietās pasākumu norises laikā būs iespēja norēķināties ar maksājuma kartēm.
- Ja kas atrasts vai pazaudēts, **lūgums vērsties informācijas centros**, kuri darbosies lielākajās svētku norises vietās!

Jolanta Hercenberga
Aivara Vētrāja un Dzintara Lejas foto

30. JŪN. - 8. JŪL. 2018

ATROD KARTĒ VAI PASTĀSTA DRAUGI

Kuldīgu arī šovasar apmeklē tūristi no dažādām valstīm. Kurzemnieks sastapa krievus, vāciešus, poļus un japāņi. Viņi pilsētu sauc par skaistu, kaut gan bija paguvuši te būt tikai dažas stundas.

Väcietis Šūmana kungs parasti dodas ceļā bez ilgas domāšanas un priecājas par iznākumu.

Palīdz bides internetā

Väcietis Šūmana kungs, būdams Kuldīgā tikai divas stundas, ir izgājis pa Liepājas ielu. Pēc tam viņš devās apskatīt ūdenskritumu, muzeja parku, kur vēlējās redzēt visas skulptūras un noteikti tiltu pāri Ventai. Divu stundu laikā neesot ieraudzījis neko tādu, kas nepatīktu: „Vispirms pilsēta jāiepazīst, lai atrastu ko tādu, kas nepatīk.”

Viņš izdomājis te atbraukt tādēļ, ka viņam ļoti patīk ceļot. Latvijas kartē ieraudzījis Kuldīgu, internetā apskatījis bides un nodomājis: „Šī varētu būt jauka vieta. Braucam!” Viņš Latviju apceļo ar mašīnu. Bijis Ventspilī un pēc Kuldīgas apmeklēs Liepāju.

Maz cilvēku ielās

Silvija un Stefans no Vācijas izdomājuši ceļot ar kemperi. Ar labu noskaņojumu un smaidu viņi trīs nedēļās apbraukājot Baltijas valstis: sākuši Lietuvā ar Klaipēdu un beigšot Igaunijā ar Tallinu. Kuldīgā viņi apmeklēja Sv. Katrīnas baznīcu, fotografēja un uzzinājuši dažādus faktus. Stefans un Silvija ļoti vēlējušies un ir priecīgi, ka izdevies apskatīt Ventas rumbu un pilsētas simbolu – tiltu. Silvijai arī iepatikušās vecās mājas. Stefans jautā: „Kāpēc tik maz cilvēku? Ir taču vasara!” Iemesls pavisam vienkāršs: visi strādā, un laiks arī nav tas pats labākais. Bet, kad sāksies *Dzīres Kuldīgā*, tad gan varēsot ieraudzīt cilvēkus – tā viņiem skaidrojot vietējie. Diemžēl pašlaik viesi Kuldīgā ir tikai vienu dienu, bet, iespējams, tiešām jūlijā atgriezīsies uz Pilsētas svētkiem.

Väcieši Silvija un Stefans Baltijas apceļošanas laikā nonākuši arī Kuldīgā.

Poļi Roberts un Cezarijs: „Pēc Varšavas aukstuma labi ir siltumā un saulainā laikā!”

Skaista daba un peldētava

No Varšavas ieradušies Cezarijs un Roberts. Cezarijs Latvijā jau reiz bijis – ar autobusu Rojā un Kolkas ragā. Šogad izdomājis kopā ar draugu Robertu ceļot ar mašīnu, jo autobuss toreiz nav gājis pie sirds. Roberts Latvijā ir pirmo reizi un priecājas, ka piekritis atbraukt. Robertam patīk tas, ka Kuldīga ir maza. „Varšava ir daudz lielāka,” stāsta Cezarijs. „Tur nav tik jaukas vietas. Tur vienmēr ir auksti. Kuldīgā ir lielisks, silts laiks, interesantas ēkas, jauki cilvēki, skaista daba, un pludmale Mārtiņsalā ir brīnišķīga!”

Abi vīrieši ļoti vēlējas atrast Latvijā ražoto *Abavas sidru*. Viņi te palikšot vienu dienu, Kuldīgu vēl apskatīšot, un esot doma atbraukt vēl, viņi saka šķiroties.

Japānis Masahiko jūtas apmulsis, ka Kuldīgā viņu pēkšņi uzrunā vietējais laikraksts.

Kaut nelītu!

Tūrists Masahiko no Japānas atbraucis pilsētas dēļ, bet palikšot tikai vienu dienu. Viņš dzirdējis, ka Kuldīgas vecpilsēta ir skaista, un ar nepacietību gaidot, kad to ieraudzīs. Gribot arī apskatīt skulptūras Pilsētas dārzā un ūdenskritumu. Vienīgais, kas traucē, esot laika apstākļi. Varētu būt saule, nevis vējš un lietus. Kuldīznieki pēc lielā sausuma par lietu priecājas, bet Masahiko priecātos par siltāku laiku.

Krievs Alekss ir pārsteigts par mazpilsētas šarmu: „Tāds skaistums!”

Krieviete Aļona priecājas: „Tik labi ir būt klusumā!”

No augstāka punkta

Kuldīgu no Sv. Katrīnas baznīcas torņa apskatījuši Aļona un Alekss. Viņi no Maskavas atbraukuši ar mašīnu. Aļona vēloties apskatīt pilsētu, bet Alekss priecājas par skatu no baznīcas torņa. „Pilsēta ir ļoti skaista,” saka Aļona. „Ir brīnišķīgi ieraudzīt to no augstāka punkta!” Viņi apbraukājot dažādas Latvijas pilsētas. Rīgā patikušas mazās ieliņas, vēl braukšot uz Liepāju. Kuldīgā viņi bija tikai dažas stundas un nebija redzējuši neko tādu, kas nepatīktu.

Kā viesi par Kuldīgu uzzina?

„To arī Kuldīgas aktīvās atpūtas centrs vēlas uzzināt,” smejas tūrisma speciāliste Inese Krone. „Atbilžu varianti ir tādi, ka par pilsētu pastāsta radi un draugi, kuri bijuši. Tas attiecas uz Eiropas valstīm, jo cilvēki, kuri te atbrauc, parasti pilsētā iemīlas. Citi uzzina, ceļojot pa Kurzemi un pētot karti. Cilvēki no Malaizijas un Singapūras uz Latviju atlido kā uz vienu lielu galamērķi un par Kuldīgu uzzina Rīgā. Tādi gadījumi nav reti.”

Visvairāk tūristu te esot jūlijā – to varot redzēt arī ielās. Kuldīga kā populāra vieta kļuvisi Vācijas iedzīvotājiem, to iecienījuši arī lietuvieši. Cilvēki no dažnedažādām vietām braucot ar mašīnu, vācieši pārsvarā ar treileriem un kemperiem, bet daži pat no Vācijas atbraucot ar velosipēdu un lielām bagāžas somām. Interesanti, ka ar divriteņiem vairāk brauc vīrieši, jo tā ir liela fiziska slodze, bet sievietes biežāk ceļo ar grupu autobusā. Ar sabiedrisko transportu atbraucot cilvēki arī no tālākām vietām, piemēram, no Austrālijas. Visretākie esot apmeklējumi no Āfrikas. „Ja nekļūdos, tālākais ceļotājs bijis no Jaunzēlandes,” stāsta I.Krone.

„Kādreiz mums bija liels globuss, kurā katrs ārzemnieks varēja iespraust karodziņu tajā

vieta, no kuras viņš nācis. Tas diemžēl bija jāaizvāc, jo aizņēma daudz vietas. Arī jaunajā interjerā tam nav vietas.”

Kuldīgas aktīvās atpūtas centrs piedāvā velosipēdu nomu, un tūristi to arī izmantojot. Apmeklētākās vietas, protams, ir tilts un ūdenskritums, bet centra darbinieki iesaka apskatīt arī muzejus, Alekšupītes ūdenskritumu, izbraukt ar vilcieniņu *Ludis* un apskatīt senlaicīgās, bruģētās ieliņas. Pastaiga pa Kuldīgas ielām esot iecienīta, jo mājas ar dakstiņu jumtiem tūristiem liekoties pievilcīgas.

Diemžēl pašlaik lielākā daļa tūristu esot caurbraucēji. „Manuprāt, tas ir viens no mūsu lielākajiem uzdevumiem – atrast veidu, kā ceļotājus piesaistīt, lai viņi te paliek ilgāk. No ekonomiskās puses saprotam: tūristi šeit svarīgi ne tikai tāpēc, lai papriecātos, bet arī tādēļ, lai tērētu naudu. Tas svarīgi ir mūsu kopējai attīstībai. Vairāk jāstrādā ar idejām, kā tūristus pievilināt,” uzskata Inese.

Jocīgākais jautājums atpūtas centrā bijis tāds: „Vai par Ventas rumbas apmeklējumu jāmaksā?” I.Krone saka: „Kuldīzniekus tas uzjautrina, bet, ja labi padomā, pasaulē par daudz dabas objektu apskatīšanu ir jāmaksā. Labi, ka mums tas ir par velti!”

SARUNA JUBILĀRU

Svētki, kurus svin vienmēr

„Dzimšanas dienu esmu svinējis visos laikos,” saka 23. jūnija jubilārs – kuldīdznieks Jānis Zvejnieks. Šogad viņam aprītuši 80.

CEPA KLIŅĒRI, ROTĀJA KRĒSLU

Jānis Zvejnieks tikko nosvinējis ne tikai dzimšanas, bet arī vārda dienu. „Māte stāstīja, ka toreiz jau tie smalkie aparāti nebija un nevarēja zināt, kas piedzims – puika vai meitene. Kad piedzimu, vecmāte teikusi: „Vai, kāds mazs Jānītis!” Tā tiku pie vārda, un tas man patīk.

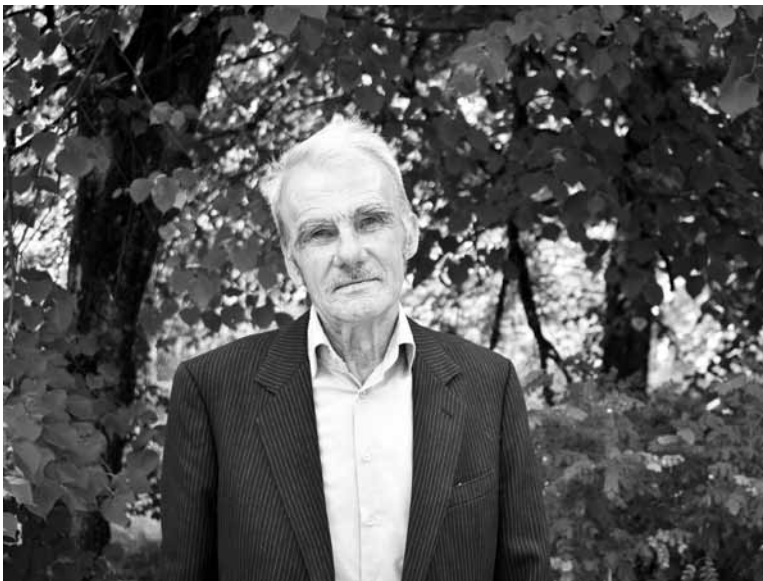
No bērniņas atceros, ka māte dzimšanas dienā vienmēr cepa lielu kliņģeri. Ģimenes tradīcija bija ar dabas materiāliem izpušķot krēslu, un, kad visi sēdās pie galda, tad noslēptais krēsls tika izvilktis laukā – tur sēdināja jubilāru.

Mana bērniņa beidzās 1948. gadā, kad ģimeni kā tautas ienaidniekus izsūtīja uz Sibīriju. Tad gan sākumā svētkus nesvinējām, bet, kad iedzīvojāties, tad bija labi. 1957. gadā tikām atpakaļ, padzīvoju šeit trīs četrus mēnešus, un bija jāiet Padomju armijā – dienēju Kijevā trīs gadus.”

Pēc armijas Jānim nebija profesijas, tāpēc mācījies meža tehnikumā Ogrē. „Sāku strādāt Talsu MRS (mežrūpniecības saimniecībā – aut.), tomēr pēc tam izvēlējos būvniecību. Kādu laiku Rīgā strādāju patērētāju biedrības celtniecības pārvaldē. Rīgā esmu piedalījies biznesa augstskolas *Turība* celtniecībā, Kuldīgā strādājis *Mēness aptiekas* ēkā. Man vienmēr patīcis darīt kaut ko paliekošu. Vēl aizvien ir prieks pabraukāt apkārt un redzēt uzcelto.”

BIJA AIZLIEGTI

„60. gadu sākumā Ziemassvētkus un Jāņus svinēt vairs nedrīkstēja. Atnācu no armijas, iemācījos brūvēt alu, un, ja mučiņas ir pagrabā, tad jau draugu netrūkst. Atbrauca radi, draugi, darbabiedri. Bet sētā iebrauca miliči un jautāja, vai zinām Ministru Padomes lēmumu, ka Jāņi nav nekādi svētki. Kas mums te notiek? Atbildēju: „Vai tad arī dzimšanas dienu nedrīkst svinēt? Varu atnest pasi.” Man noticēja, bet piekodināja, lai nesvinam pārāk skaļi. Pašlaik gan kārtīgi tiek svinētas tikai apaļās jubilejas,” stāsta J.Zvejnieks.

Kuldīdznieks Jānis Zvejnieks Ligo vakaru svinējis vienmēr, jo tie ir arī viņa vārda un dzimšanas dienas svētki.

DZIED UN DEJO LĪDZ RĪTAM

Kopš 1977. gada Jānis dzied korī *Ventava*: „Jaunākā meita Iveta mācījās mūzikas skolā, es gāju uz vecāku sapulcēm. Vienu reizi direktore Ma-

Tūlīt Jānis atkal piedalījies Dziesmu un deju svētkos. Viņš atceras pašus pirmos: „Uz tiem devos 1985. gadā, un, lai aprakstītu izjūtas, jābūt dzejniekam. Togad no

„Toreiz bija aizliegts svinēt Jāņus un Ziemassvētkus. „Vai tad dzimšanas dienu arī nedrīkst?” prasīju miličiem. „Varu atnest pasi.” Man noticēja, bet piekodināja, lai nesvinam pārāk skaļi.”

ruta Rozīte saka: „Jūs, Zvejniek, ienāciet manā kabinetā!” Kopš bērnu dienām man pret skolotājiem ir respekts. Ar satraukumu gāju un domāju, ka meita ko sastrādājusi. Rozīte teica: „Ja jau meitai tik laba balss, tad jābūt arī vecākiem.” Tā sāku dziedāt viņas vadītajā korī, kaut līdz tam nebiju to darījis.”

Šos Jāņus gaviļnieks nosvinējis ļoti plaši: „Tiešām nedomāju, ka pie manis ieradīsies viss *Ventavas* kolektīvs, jo Jāņos katrs brauc uz savu pusi. Bet šogad atbrauca viss koris ar Rozītes kundzi priekšgalā, ar pašu sacerētām apdziedāšanas dziesmām. Dziedājām un dejojām līdz rīta gaišmaī!”

repertuāra bija izvītrota dziesma *Gaismas pils*. Koncerta laikā vīri no Basiem sāka skandēt: „*Gaismas pili, Gaismas pili!*” 17 tūkstošiem neko nepadarīsi – bija vien jādzied. Publika bija sajūsmā!”

BRĪVĪBA DARĪT, KO GRIB

„Prieks, ka tagad varam dziedāt, ko gribam, runāt, ko gribam, un plivināt karogu,” saka Jānis. No pirmās laulības viņam ir meitas Melīta un Iveta, no otrās – dēls Oskars, kurš mācās Liepājas jūrniecības koledžā. „Prieks, ka būs, kas nes uzvārdu tālāk! Laimi sagādā arī četri mazbērni un astoņi mazmazbērni.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 20. līdz 27. jūnijam piedzimušas divas meitenītes un pieci puikas. Bērniem doti šādi vārdi: Katrīna Keita, Terēza, Raiens, Markuss, Alekss, Jānis, Agris.

Vārdu dod tētis

Ivonnai un Kasparam Vicinskiem no Talsiem 26. jūnijā pasaulē nāca meitiņa Terēza. Mamma stāsta, ka pirmajam bērnam vārdu izvēlējās viņa, bet otrajam – tētis. Māsai Martai tūlīt būs četri gadi, viņa par mazo māsiņu ir priecīga un uz slimnīcu jau atvedusi pirmo rotaļlietu. Terēza piedzima 4050 g smaga un 58 cm gara.

Ļoti gaidīts bērniņš

Zita Krastiņa un Zigmunds Grūbis no Saldus novada Remtes pagasta 25. jūnijā sagaidījuši meitiņu Katrīnu Keitu – 3160 g smagu un 52 cm garu. Zita stāsta, ka pagastā jau ir viena meitene vārdā Keita, tāpēc tas iepatīcies. Mājās mazo māsu gaida Alans (16), Ivo (15) un Egita Margita (9). Mamma saka, ka meitiņa ir pīkstulīte, bet ļoti mīlīga.

Piedzima no rīta, tāpēc Agris

Inese Millere-Brice un Artūrs Bricis no Brocēniem 26. jūnijā sagaidījuši dēliņu Agri. Vārda izvēle nav bijusi viegla, tāpēc Inese ar vīru vienojušies: ja puisītis dzims dienas pirmajā pusē, būs Agris, ja pēcpusdienā, tad Māris. Mājās brālīti gaida piecgadnieks Kristiāns un trīsgadniece Aiga. Brālītis gandrīz vai nācis pasaulē ceļā uz slimnīcu. Inese stāsta, ka visi bērni esot ļoti mierīgi. Puisītis piedzima 3150 g smags un 51 cm garš.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

ATTIECĪBAS

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Vislabāk to ar kādu pārrunāt

? Mana meitiņa (5 gadi) ar bumbu izsita stikla durvis daudzdzīvokļu mājā. Kaimiņiene izmetās ārā un sāka bērnu rāt. Arī otra blakus uzklupa. Kamēr es to pamanīju, meita jau pārbijusies kliezda. Man gribējās kliegt uz tām kaimiņienēm – savaldījos, tomēr tagad nožēloju. Jo iznāk, ka neprotu aizstāvēt savu bērnu. Vienīgi klusi pateicu, ka to stiklu ieliksīm, un aizvedu bērnu prom no skandāla vietas.

Abas kaimiņienes pēc šī atgadījuma man šķiet nesimpātiskas – grūti pārvarēt nepatiku pret viņām. Vai vajadzēja (vai vēl nav par vēlu) pateikt, ko jūtu un domāju? Izjūtas, ar kādām dzīvoju, pašai nav patīkamas.

Kad notiek kas negaidīts, mūsu reakcija bieži ir automātiska. Psihe izvēlas pazīstamāko un ātrāk pieejamo reaģēšanas veidu. Dažiem tā ir tūlītēja emociju izraģēšana (piemēram, kliegšana), dažiem sastingšana (nespēja reaģēt

nekādi, pasīva ļaušanās strauimei), dažiem bēgšana (izvairīšanās no atbildības, izlikšanās, ka nekas nav noticis). Jūs, manuprāt, reaģējāt pieaugušam cilvēkam adekvāti: emocijas savaldījāt, mierīgi pateicāt, ka stiklu ieliksiet

(uzņēmāties atbildību). Nez vai kliegšana pretī vai ielaišanās strīdā būtu jebkādi mierinājumi bērnu vai palīdzējusi jums pašai justies labāk. Iespējams, bērns satrauktos vēl vairāk, redzot mammu dusmīgu un kliezdošu, iespējams,

sajustos vainīgs, iespējams, jūs pati pēc tam justos vainīga vai apkaunota par nesavaldību.

Jūs reaģējāt situācijai ļoti piemēroti. No jūsu reakcijas bērns var iemācīties, ka citu dusmas var izturēt, tā bērns var sajustos,

ka mamma ir stipra un viņam palīdzēs (un tas ir ļoti svarīgi), no jūsu reakcijas bērns var mācīties, ka par savu rīcību jāuzņemas atbildība.

Tiesa, var saprast, ka šāda situācija raisa emocijas. Iespējams, tieši ar tām grūti dzīvot. Es iesaku to ar kādu pārrunāt, izanalizēt kopā ar kādu pieaugušo. Reizēm savas domas un jūtas varat pateikt tiem, ar kuriem tās ir saistītas, reizēm labāk izstāstīt pilnīgi citam cilvēkam. Galvenais – nepaturēt tās sevī neapstrādātā veidā.

Vēl varu ieteikt pavisam vienkāršā veidā parunāt arī ar bērnu. Vai viņš nobijās, ko par notikušo domā, kā jūtas?

Dzīvesveids svarīgāks par naudu

Iveta Šmugā

“Bieziņzīvas” Liezēres pagastā ir viena no Breša laika saimniecībām, tā izveidota 1990. gadā. Zemnieku saimniecība dibināta 2000. gadā, bet bioloģiski te saimnieki kopš 2005. gada, nodarbojas ar bioloģisko lopkopību. Kad Guntas un Sandra Ābolu ģimene uzcēla kūti, vispirms spēki tika veltīti piena lopkopībai, bet pamazām saimnieki sāka izvērtēt, kas ir izdevīgāk, un uzsāka veidot gaļas lopu ganāmpulku. Nu saimniecībā palīdz arī meitas Vinetas ģimene.

Vide motivē saimniekot bioloģiski

Kopējā lauksaimniecības zemes platība – 52 hektāri. Lauki, ko saņēma pēc zemes reformas īpašumā, bija aizauguši, zeme – krūmaina, nemeliorēta. Pamazām visus laukus vajadzēja attīrīt. Nu tas ir izdarīts.

“Te ir tāds zaļais nostūris, kur blakus nav lielo saimniecību. Nav apdraudēta vide, jo nekas netiek miglots un virsmēslots, un tikai no mums atkarīgs, ar kādu domu mēs dzīvojam un kā strādājam. Mums ir tuvs zaļais dzīvesveids. Izvēlējamies kļūt par bioloģisko saimniecību tāpēc, ka negribam lietot ķīmiju. Varbūt tās ganības, kas saņemtu minerālmēslus, zaļotu vairāk, bet mēs iztikam ar “brūno zeltu”, ko saražo lopīņi. Esam vieni no pirmajiem bioloģiskajiem zemniekiem, kas Madonas novadā izveidojuši savu zaļo oāzi, bet citādi nemaz nevaram iedomāties saimniekot,” atzīst zemnieku saimniecības “Bieziņzīvas” īpašniece Gunta Ābola. Meita Vineta piebilst: “Paši arī novērtējam bioloģisko saimniekošanu, nekas no veikālā pirkta mums nespēj aizvietot to, ko izaudzējam. Arī tējas zālītes, kas meža pļaviņā salasītas, ir pārbaudīta vērtība. Naktsvijoles vēl joprojām apkārtņē zied.”

Ar gaļas liellopiem ir vieglāk

Tā kā Liezēres pagastā viņi bija pirmie, kas iesāka turēt gaļas lopus, tad pieredzes, protams, nebija. Tā bija tikai piena lopkopībā, un joprojām saimniecībā vēl ir septiņas piena devējas. Pienu realizē sadarbībā ar “Rankas pienu”, kur cena par bioloģisko pienu gan neatšķiras. Gunta atceras, kā pamazām uzsāka veidot gaļas liellopu ganāmpulku. “Braulām uz Lizumu un Gulbeni, kur no izbrāķētām gotiņām tikām pie teļiem. Sākām ar ‘Herefordiem’,

Gunta Ābola ar meitu Vinetu un mazdēlu Dāvi lopiņus ganībās pacienā ar maizi.

Agra Veckalniņa foto

PĒTĪJUMS

Vislielākā ietekme uz Latvijas lauksaimniecības radīto SEG emisiju apjomu ir vidēji lielām jauktām saimniecībām ar dzīvniekiem ganībās. Tad seko intensīvas jauktas saimniecības ar lauksaimniecības dzīvniekiem novietnēs. Mazāka ietekme ir no intensīvām graudkopības saimniecībām, bioloģiskām saimniecībām un piemājas saimniecībām.

Avots: LLU

kas, mūsaprāt, nav tik prasīga šķirne. ‘Herefordi’ noēda visu purva zāli, kas bija labi, jo tā pamazām varējām attīrīt “džungļus”. Mēs neko nekaisījām, lai ganībās viss labāk augtu, jo nebija jau arī tādās rociņas, lai pirktu minerālmēslus. Tad nospriedām – kāpēc gan nekļūt par bioloģiskiem zemniekiem, ja neko no ķīmijas neizmantojam. Painterēsējāmies, kas ar augsni notiek, ja to piesārņo ar ķīmiju, minerālmēsliem, un arī labību sākām audzēt bioloģiski. Atbrauca vides kvalitātes eksperti, novērtēja, ka mums ir atbilstoši apstākļi, lai saimniekotu bez ķīmijas un audzētu bioeko produkciju. Graudus sējam un audzējam tikai savas saimniecības vajadzībām, bet tas ir maz. Nekādus augšanas hormonus nelietojam, taču ir tas *miltiņš vēl klāt jāpiepērk*, turklāt jāskatās, lai viss būtu bioloģiski audzēts. Sākumā visus bioloģiskos produktus un barības piedevas speciāli bioloģiskajai lauksaimniecībai neražoja, tagad tāds piedāvājums ir, kaut arī viss maksā dārgāk nekā

konvencionālajiem ražotājiem. Prasības ir zināmas, mēs tās varam izpildīt.”

Ja ir jāpieliek lielākas pūles, domājot par vidi, par to, ko lopīņiem dot ēst, vai tad saimniekošana atmaksājas? “Nedaudz, bet nevajag jau tikai par naudu domāt, kaut platībmaksājumi stimulē saimniekot bioloģiski. Platībmaksājumi bioloģiskajām saimniecībām tagad ir lielāki, arī tas motivē. Realizējam savus bioloģiski audzētos teļus izsoļu namā, kur cenas augstākas. Ir arī kautuves, kur par bioloģiski audzētu liellopa gaļu piemaksā. Peļņa, kaut ne tik liela, kā vēlētos, tomēr sanāk. Esam secinājuši, ka neatmaksājas nobarot gaļas lopu – daudz izdevumu. Cik tad būtu jāmaksā gaļai! Tad jau labāk realizēt bullēnus,” stāsta saimniece.

Pērn lietavas, šopavasār – sausums

Uz jautājumu, kā bioloģiskajā saimniecībā nodrošina augsnes auglību, saimniece atbild: “Augsni sagatavo, iepriekš audzē-

jot āboliņu, izvēloties pareizu augu seku u. c. metodes. Ja izdodas augu seku ievērot, tad var izaudzēt bez nezālēm – tīrus graudiņus. Arī gaļas lopkopībā jāievēro, lai būtu saglabātas dabiskās pļavas, zālāji un ganības. Uzskatu, ka mums ir palaimējies, ka dzīvojam tik dabiski tīrā vidē. Lopīņi, ganoties savvaļā, parūpējas, par to, lai ganības tiktu pamēslotas. Aploku vietas mainām. Rudenī mēslojam pļavas un ganības ar kūtsmēsliem. Vien tās dabas kaprīzes – pagājušajā gadā bija tik slapjš rudens, viss mirka ūdenī. Tad lūdzām, lai dod mums sausumu. Dievs laikam sadzirdēja, un šopavasār otra galējība – sausums. Labi, ja pie mājas ir dīķi un ūdens pieejams, tad var laistīt, bet lielās platībās nav iespēju aplaistīt, atliek vien cerēt, ka augi cīnās, dzenot dziļāk saknes, un neizkaltīs. Siena laiks šogad iesācies krietni agrāk, bet līdz ar sausumu zāles masa ir daudz mazāka. Ja paskatās pļavās, cik tad to ruļļu tur ir. Mūsu pļavas atrodas meža ielokā, tur vēl ir zaļš, būs, ko sarullēt lopbarībai. Kalnā pie mājas viss ir ruds – zāle bez mitruma izkaltusi. Tur neko nevar izdarīt – ja līst par daudz, kā pērn, tad ir smagāk, ja ne, tad jāpaskraida pa dārzu ar kanniņām.”

Pārrunājot, kāpēc rodas tādas klimata pārmaiņas, kas ir siltumnīcu efekta gāzes (SEG) lauksaimniecībā, “Bieziņzīvu” saimniece izsaka minējumu: “Man jau liekas, ka tas ir no mežu izciršanas. Taču man grūti spriest. Lai pie klimata pārmaiņu lietas strādā zinātnieki, eksperti un speciālisti. Manuprāt, tādas bioloģiskās saimniecības kā mūsējā ietilpst grupā, kas atstāj tikai mazu daļu ietekmes uz Latvijas lauksaimniecības radīto SEG emisiju apjomu. Vairāk vides piesārņojumā greķo tie, kam ir vidēji lielas, jauktas saimniecības, kurās tur lielu skaitu lopu.”

Tā pati “vecā dziesma”

“Ja runā par mēslu krātuvēm, zemnieki ir saņēmušies, tie, kas vēlas nodarboties ar piena lopkopību, pārsvarā mēslu krātuves ir uzbūvējuši vai arī ņem tehniskos noteikumus un būvē. Tomēr ir daļa saimnieku, kam lopu ir mazāk, kas vēl īsti nav sapratuši, ka ir jāmaina attieksme pret vidi. Viņiem vēl ir vecās kaudzes un vircas bedres pie kūts, bet palēnām jau arī viņi sāk savas saimniecības sakārtot,” vērtē Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes piesārņojuma kontroles sektora vadītāja Inese Sedleniece.

Beidzamajos gados lauku saimniecībās vairāk kontrolē dzīvnieku novietnes, jo ir īpašās vides prasības un noteikumi, kas jāievēro. “Ja tur gaļas lopus un tikai ierobežotā platībā, tad kūtsmēslu krātuvī speciāli būvēt nevajag. Taču ir jāskatās, kas notiek vietās, kur lopus baro, jo rodas ēdienu atliekas, kam arī vajadzīga apsaimniekošana. Tiem, kas audzē lopus dziļajās kūtīs un izved ārā reizi sezonā, krātuve nemaz nav vajadzīga. Problēmas rodas tiem, kam lopī ganās pie ūdenstilpēm. Esam saņēmuši daudz sūdzību par to, ka izbrādā mazo upju krastus. Būtu labi, ja saimnieki parūpētos un ierīkotu speciālas vietas dzirdināšanai, lai lopī neizmīnātu

ezeru krastus, jo lops ir lops, tas iet ne tikai dzert, gadās, ka nokārto arī dabiskās vajadzības, piesārņojot vidi. Kad braucam pārbaudīt, apskatāmies, kur atrodas ganības,” stāsta I. Sedleniece.

Speciāliste uzsver, ka vides prasību ievērošana lauku saimniekiem ir svarīga, jo, ja gatavojas realizēt kādu projektu, tad Lauku atbalsta dienestā (LAD) ir jāiesniedz izziņa par atbilstību vides prasībām. Izziņu iesniedz Valsts vides dienestā, un mēs izvērtējam, vai ir izbūvēta mēslu krātuve, vai beidzamā gada laikā nav bijis kāds pārkāpums saistībā ar vides prasību ievērošanu. Ja konstatējam, ka gada laikā ir bijuši pārkāpumi, to uzrakstām, un LAD izvērtē tālāko. Projektus visi vēlas īstenot, tāpēc ir ieinteresēti sakārtot saimniecības tā, lai tās atbilstu vides prasībām. “Nu jau cilvēki sāk pierast pie apziņas: ja gribi saimniekot, tad jāgarantē vides prasību ievērošana, un arī pašam ir ērtāk, kaut pirmajā brīdī šķiet grūti. Katru gadu braucam uz lauksaimnieku semināriem, par kūtsmēslu krātuvju apsaimniekošanu dziedam “dziesmu”, ko visi jau no galvas zina. Noteikumi ir spēkā nu jau 10 gadus, un bija laiks izvērtēt, kā saimniekot un savest visu kārtībā pēc ES standartiem,” uzskata I. Sedleniece.

EKSPERTE

Materiāls tapis ar Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu

PĀRDOD

Nelielu **MĀJU** Kuldīgā par 29 000 eiro. Tāl. 26811411.

Divistabu **DZĪVOKLI** Piltenes ielā. Tāl. 26857141.

Divistabu **DZĪVOKLI** Ventspilī, 2. stāvs, balkons. Tāl. 29364043, 26759118.

SIENA PRESES, grābekļus, graudu kombainus no Somijas. Tāl. 29752090.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tāl. 28448638, Gravas iela 1 (Elvi), tāl. 28378818.

Lēti pārdod septiņus 80. gados ražotus, nelietotus pārseguma **PANEĻUS** (6,30 m x 1,2 m) Aizputē. Tāl. 29199065.

MEDU. Iespējama piegāde mājās. Tāl. 26599810.

Ozola **DĒĻUS**. Tāl. 26792992.

ZĀGI un **MALKU**. Tāl. 29883311.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 27885688.

Skaldītu meža **MALKU**. Tāl. 26544462.

Skaldītu **MALKU**, raksta kvītis. Tāl. 29428876.

Skaldītu lapkoku **MALKU** jums vajadzīgajā garumā un rupjumā, 6 berkubi – 170 eiro, 10 berkubi – 250 eiro. Tāl. 29562735.

MALKU – skaldītu un klučos. Tāl. 27811870.

MALKU – skaldītu vai klučos, 35 eiro sterā. Tāl. 25396435.

Meža **MALKU**: skaldītu vai klučos, 35 eiro krāmētā sterā. Sadarbojamies ar sociālo dienestu. Tāl. 24957247.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tāl. 29142702.

PATEICĪBA

Paldies Kuldīgas novada pašvaldībai, KNSS, SIA *MKM mežs, Elvi*, SIA *IMA autoservissam, GPU Nākotnei*, SIA *Kurzemes jumtu servissam, Pagrabīņam, Jēkaba sētai, Vindeniekiem, Laimai, Krikumiņam, Ineses tortēm, Amazonei, Altei Deksnai, RD Dekoram, SIA Algreisai*, Liepājas futbola skolas direktoram Egilam Trušelī, Zigmundam Dvaronam, Kuldīgas futbola skolai, trenerim Mārim Tilgalim, Inesei un Armandam Viksnām. Liels paldies mūsu draugiem – atbalsītājiem. Kas gan būtu svētki bez jums!
Mazo futbolistu vārdā – Vineta Blāķe

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, no **ANNAS MEISTERES** atvadoties.
Piltenes ielas 24. mājas trešās sekcijas kaimiņi

Klusums,
Tevis vairs nav,
Tikai atmiņas,
Kas aizkustina dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti, – skan.

/A.Gļauda./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dzintaram Strautam un piederīgajiem, no **AIJAS VANAGAS** atvadoties.

Skrundas novada pašvaldības kolektīvs

Nevar pazust tas, ko mīli,
Nezūd darbs, kas krietni veikts.
Arī tad, ja mūža gājums
Šķiet pārāk negaidīti beigts.

/A.Krūklis./
Mūsu visdziļākā līdzjūtība Dzintaram Strautam, no **AIJAS VANAGAS** atvadoties.

Skrundas novada izglītības iestādes

Un pēkšņi tads klusums,
Ka saule apstājas debesmalā
Un arī stāv elpu aizturējusi.

/I.Ziedonis./
Skumju brīdī esam kopā ar Dzintaru, no mīļa un tuva cilvēka atvadoties.
Kursabiedri

Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā,
Un klusais miers ar saviem spārnīem sedz.

/Ā.Elksne./
Skumju brīdī esam kopā ar Dzintaru, **AIJU VANAGU** mūžībā pavadot.

Bijušie Kuldīgas rajona izglītības iestāžu vadītāji un kolēģi izglītības pārvaldē

Kaut pa vistālāko ceļu
Viena aizgāji māt,
Es vienmēr būšu tev līdzās,
Tu vienmēr būsi man klāt.

/I.Rudene./
Bēdu brīdī esam kopā ar Lāsmu, māmuļu mūžībā pavadot.
Veikala *Maxima* kolektīvs

Izsakām līdzjūtību **JURA LANCMANA** tuviniekiem, viņu negaidīti zaudējot.
Sarmīte, Alda ar ģimeni

Kam, tētiņ, tālu gāji,
Kā saulīte norietēj?
Mums pietrūka mīļu vārdu,
Tava gudra padomiņa.

/T.dz./
Izsakām līdzjūtību Anitai Miskei, tēvu mūžībā pavadot.
Aprūpes centra *Gudenieki* kolektīvs

Mūžībā aizgājis tētis, vectētiņš, skolotājs
JURIS LANCMANIS
(01.04.1946. – 25.06.2018.).
Izvadīšana sestdien, 30. jūnijā, 13.00 no Kalnu kapu kapličas uz Kalna kapiem.
Ģimene

Tur aiz mākoņiem ir saule.
/G.Račs./
Atvadīšanās no rudbārznieces
AIJAS VANAGAS
notiks otrdien, 3. jūlijā, 11.30
Meža kapu kapličā Kuldīgā.
Tuvinieki

PIEMINOT

JURIS LANCMANIS

(01.04.1946. – 25.06.2018.)

Pirmdien, 25. jūnijā, V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzija saņēma bēdu vēsti – mūžībā aizgājis ilggadējais skolotājs-autoapmācības instruktors Juris Lancmanis.

Skolas gaitas un jaunība pavadīta Kuldīgā, dzīvojot Kalna ielā ar māsu un brāli. Agrī sācis darba gaitas, iepazīstoties ar bijušo Kuldīgas autoskolas vadītāju Teodoru Punkstiņu, tā arī savu dzīvi saistot ar autoapmācību. Dienējis Padomju armijā, kur ceļš aizvedis uz Sovecku.

1972. gadā sāktas darba gaitas Kuldīgas 1. vidusskolā par autoapmācības instruktoru. Ilgus gadus strādājot skolā, Juris sniedzis neatsveramu ieguldījumu gan Kuldīgas pilsētas, gan novada jauniešu autopasmju apgūšanā, jo vēlējās iemācīt drošu braukšanu. Vēl šobrīd Kuldīgas ielās un citur brauc autovadītāji, kurus mācījis instruktors J.Lancmanis. Mūsu atmiņā Juris paliks kā lielisks kolēģis – stingrs un noteikts raksturā, gudrs sava amata meistars.

Viņu interesēja hokejs un basketbols, kā arī viņam patika strādāt dārzā. Kā nezūdoša vērtība ir Jura trīs dēli. Mūsu visdziļākā līdzjūtība tuviniekiem.
V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas kolektīvs

PIEMINOT

AIJA VANAGA (1957–2018)

Nokritis zieds
Atgriežas atpakaļ zarā.
Tas tauriņš...

/M.Arakida./

Vēl nesen viņa mūs visus pulcēja savā 60 gadu jubilejā atjaunotajā Varoņu zālē Oskara Kalpaka Rudbārzu pamatskolā. Baudīja dzīvi, dejoja valsī, dziedāja dziesmas kopā ar saviem tuvajiem, draugiem un kolēģiem. Diena bija tik gaiša, saulaina un jauka. Bet... viss pavērsās citādāk. Izdzīstot Jāņu uguns kuriem, izdzīsa arī Aijas dzīvības liesmiņa.

Aija visus 38 darba gadus veltījusi vienīgajai un sirdij tuvajai Rudbārzu pamatskolai. Skolas vairs nav, un tagad arī Aijas vairs nav.

Pateicoties viņai, daudzi skolēni ir apguvuši gan zināšanas matemātikā, gan datorprasmēs. Viņa bija saprotoša klases audzinātāja un skolēnu iemīļota skolotāja. Daudz enerģijas veltīja un ar lielu atbildības izjūtu vadīja skolas mācību darbu kā mācību pārzine. Aija mums bija kā skolas vaduguns, kas mūs rosināja būt radošiem, atbildīgiem, iniciatīvas bagātiem pedagogiem un skolas darbiniekiem. Ļoti daudz skolas tradīcijas bija viņas izlolas un realizētas. Savas valsts patriotisms bija Aijas sirdī. Viņas izlols pasākums jau 20 gadus ir Latvijas dzimšanas dienā sveču liesmām izgaismotā skola un apkārtnē, kas svētku sajūtu radīja rudbārzniekiem un viesiem.

Aija mūsu atmiņā vienmēr paliks kā cilvēks, kuram patika dzeja, mūzika, sarunas un svētki. Liepziņu smarža un jāņuguns būs tie, kas atgādinās par tevi uz debesu malīņas, Aija!

Es nekā vairs nesacišu
Kā tikai vienu, proti –
Man tur debesis ir viena kajja.
Kajjiņa, balta ļoti.

/I.Ziedonis./

Bijušie Rudbārzu skolas kolēģi

ATRASTS

24. jūnijā parcinā pie bijušā veikala *Vējiņš* – **ATSLĒGU SAIŠĶIS**. Interesēties redakcijā.

VAJADŽĪGI

SIA *AJG plus* (40003554777) – lēntzāga **OPERATORS**. Tāl. 29192116.

SIA *Mana Galdniecība* (41203053660) piedāvā darbu **GALDNIKĪEM**. Tāl. 20635778.

SIA *Mars* (46103002907) – **STRĀDNIEKI** darbam pie frēzmašīnas. Tāl. 29284817.

SIA *Zelta zieds* (43603052029) – **PĀRDEVĒJA-FLOLISTE** ziedu veikalā. Tāl. 27499114.

SIA *Annette plus* (5120200903) – **PALIGSTRĀDNIEKI** bruģēšanas brigādē. Tāl. 29496314.

VĒLAS ĪRĒT

L/s **ZEMI** Padurē, Īvandē, var būt neapstrādāta. Tāl. 26284210.

Vēlamies īrēt vai izpirkt **MĀJU** ar sētu, vai ēku, kuru iespējams apdzīvot un novietot tehniku, tuvu Kuldīgai vai pašā pilsētā, var būt remontējama. Tāl. 22336674.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tāl. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks* – **BULĻUS, GOVIS, TELES**. Tāl. 63454845, 26569362, 26436271.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tāl. 20238990.

ZEMI līdz 2 ha tuvu Kuldīgai, var būt ar apaugumu, mitra, ar slīpu reljefu vai kailcirte. Tāl. 22336674.

MĀJU Kuldīgā līdz 25 000 eiro. Tāl. 25940023.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 29327241.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglos auto. Tāl. 26104984.

MOTOBLOKU MTZ 0,5 un inventāru. Var remontējamu. Tāl. 29207499.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tāl. 29711172.

Z/s *Dāvji* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**, var būt kopā ar lauksaimniecības zemi un ēkām. Atdalīšanu, dokumentu formēšanu un pārējos izdevumus sedzam mēs. Vērtējam divu dienu laikā, samaksa tūlītēja. Tāl. 27406251.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tāl. 26360308.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tāl. 26544462.

Pērk **ĪPAŠUMUS** ar mežu, **CIRSMAS**. Tāl. 25770062.

Ozola, bērza, oša **ZĀGBALĶUS, MALKU**. Tāl. 29428876.

Pērk ozola un oša **ZĀGBALĶUS**, ozola un oša kamīnmalku (3 m). Tāl. 29997742.

Par labām cenām aļņu, briežu **RAGUS**. Braucam pakaļ. Tāl. 29886349.

RAGUS. Tāl. 22048516.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 25551787.

VĪNGLIEMEŽUS no 3 cm diametrā, 24/7, transports. Atļaujais nr.16/2018-E. Tāl. 26284210.

Visu veidu meža un dārza **OGAS, KĪP-LOKUS, GAILENES**. Tāl. 28361292, 29765478.

INTERESANTI

Kāpēc ēst popkornu ar irbuliņiem?

Mīļākais dzēriens, kura pirmais malks ir pārsteidzoši garšīgs, bet pēc brīža tādas emocijas vairs nerada; tikko iegādāta mašīna, kas prieku raisa tik ilgi, tiklīdz tā skaitās mazlietota – šīs pārējošās izjūtas, kas pazīstamas kā hedoniskā adaptācija, notiek gandrīz ar visu, kas mūs dara laimīgus. Cik ļoti jūs par to priecājāties sākumā, un cik ļoti tas patīk jums šodien? Vai nebūtu lieliski, ja atgrieztos kaut daļiņa no pirmās baudas? 68 pētījuma dalībnieki tika lūgti ēst popkornu: puse ēda, kā ierasts, pusei bija jāizmanto irbuliņi. Otrajiem popkorns garšoja labāk. Tas vēlreiz pierāda, ka šķietami jaunais, grūtāk iegūstamais gūst vairāk uzmanības un novērtējuma. Tāpēc daudzi cilvēki daudz ko pārēk, bet to lieto tikai brīdī, kamēr izjūtas kļūst ikdienišķas. Un atkal pārēk ko citu, domādami, ka tas darīs laimīgus.

JOKI

Pele ir mazs dzīvnieciņš, kura dzīves ceļš ir pagēbušu sieviešu nosēts.

3 gliemeži aplaupījuši bruņurupuci.

Polīcija nopratina cietušo:

– Pastāstiet, kā viņi izskatījās?

– Ak, Dievs, nezinu! Viss notika tik ātri!

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 29. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 48 min.
Saulē lec 4.33, riet 22.21. ☉

Naktī +14°...+16°

Z
R → A ☾
D
4-8 m/s

Dienā +14°...+17°

Z
R → A ☀
D
4-7 m/s

RĪT, 30. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 46 min.
Saulē lec 4.34, riet 22.20. ☉

Naktī +12°...+15°

Z
R → A ☾
D
4-5 m/s

Dienā +15°...+17°

Z
R → A ☀
D
5-7 m/s

PARĪT, 1. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st. 46 min.
Saulē lec 4.34, riet 22.20. ☉

Naktī +12°...+14°

Z
R → A ☾
D
4-6 m/s

Dienā +15°...+16°

Z
R → A ☁
D
6-8 m/s

LOGI UN DURVIS *Līgo atlaides logiem līdz 43%.*
Akcija līdz 30.06.2018.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
Tel. / fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

TAPSĒŠANA
Vecais labais – atkal jauns!

- Atjaunojam, labojam un pārtapsējam visu veidu mīkstās mēbeles.
- Auto, traktortehnikas, bērnu sēdekļu tapsēšana.
- Tentu, pārklāju un interjera elementu šūšana.
- Netradicionāli šūšanas un tapsēšanas darbi.
- Plaša audumu un mākslīgo ādu izvēle.

Tāl. 27136819.

PĒRKAM

* *Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa;*
* *Papīrmalku ostās: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)*

Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsmu iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Metsä

Telefoni informācijai: 29196926 www.metsaforest.com/lv

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko 95. koda kursus. Sākums 2. jūlijā. Tāl. 26120089.

PĀRVADĀ mēbeles. Tāl. 22377474.

Siltinām mājas ar **EKOVAŅI**, granulām un termoputām. Tāl. 26748235.

SILTINĀM ēku ārējo gaisa spraugas. Tāl. 28445867.

REMONTĒ mājas un dzīvokļus. Tāl. 22145256.

MŪRĒJAM: plīti, sildmūrus, krāsnis, skursteņus. Tāl. 28757406.

Ātri **SASKALDU MALKU**. Tāl. 26449395.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tāl. 28358514.

Mobilais **GATERIS**. Tāl. 26648839.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pārkarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tāl. 29150380, 26458900.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tāl. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tāl. 26018109.

KAPAKMEŅI Dzirnau ielā 42.

PIEMINEKĻI, FUTRĀĻI, SĒTIŅAS Baļožu ielā 6 (blakus pastam). Tāl. 28666270.

JŪNIJA ERUDĪTS

Kurš Latvijas politiķis pēc mūsu valsts atkaluzņemšanas ANO pirmais uzstājās ar runu tās ģenerālajā asamblejā?

Atbildes līdz 2. jūlijā 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: Latvijas garākais ezers ir Engures ezers.

Pareizi atbildējuši: Marta Šternberga, Indra Ābelīte, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs, Atis Puncļavs, Mārtiņš Stebulis, Andris Eglītis.

VESELĪBA

Uzturs un sirds veselība

Katrīna Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Sirds un asinsvadu veselībai cilvēka pašsajūtā un dzīves kvalitātē ir ļoti liela nozīme. Ar dzīvesveidu varam sevi no slimībām pasargāt vai arī tās veicināt.

Tādi faktori kā mazkustīgs dzīvesveids, liekais svars un kaitīgie ieradumi nāk par sliktu sirdij un asinsritei, jo tie var tuvināt hroniskām saslimšanām, kas ietekmē dzīves ilgumu un kvalitāti. Tādēļ jādomā par fiziskajām aktivitātēm, jāierobežo alkohola lietošana un jāatsakās no smēķēšanas – tas jūsu sirdi iepriecinās. Tāpat liela nozīme ir veselīgam un sabalansētam uzturam. Jādzer daudz šķidruma, lielākoties tīrs ūdens.

SĀLS

Uzturā jāierobežo sāls – tas palīdzēs regulēt asinsspiedienu un novērst tūsku, jo vārāmās sāls

nātrījs aiztur organismā šķidrumu. Ne tikai jāizvairās sāli bērt klāt ēdienam, bet arī jāierobežo tādi produkti kā desas un gaļas izstrādājumi, kūpinājumi, sāļas uzkrāsas, čipsi, cepumi, sāļi rieksti, pusfabrikāti. Jāatceras, ka daudz sāls ir arī maizē un sierā, kā arī saldās cepumos. Gatavojot ēdienu, der sāli aizstāt ar garšaugiem, ķiplokiem, pipariem, garšvielu maisījumu bez sāls. Tas veidos garšas buketi un ēdienam piešķirs vērtīgas sastāvdaļas.

TAUKI

Jādomā, kādus taukus ar ikdienas uzturu uzņēmam, jo visi jau

nenāk veselībai par sliktu. Svarīgi, lai regulāri tiktu ēsti tādi produkti, kas satur nepiesātinātās taukskābes, it sevišķi omega 3. Tās varam uzņemt, ēdot zivis, sevišķi treknās jūras (ieteicams divreiz nedēļā ar tām aizstāt gaļu), dažādas sēklas, piemēram, linsēklas, riekstus, avokado, auksta spieduma olīveļļu, ko vislabāk lietot salātos. Sirdij nevēlamās taukskābes uzņēmam, ēdot ātrās ēdināšanas uzņēmumos, izvēloties pusfabrikātus, lietojot treknus pienu un gaļas produktus, našķojoties, ēdot daudz cepta ēdiena. Uzturā jāiekļauj liesi produkti, kurus papildina labo tauku avoti, bet našķi jāatstāj svētku reizēm.

DABAS VELTES

Ļoti daudz augu var palīdzēt sirds veselībai. Jāatceras, ka ielaistu slimību ar dabas vielām vien izārstēt nevar, bet profilaksei un papildu terapijai tie der. Sirdij par labu nāks vilkābeļu tēja – var lietot gan lapas un ziedus, gan ogas, tāpat arī mātes lakstu un dzeltenā amoliņa tēja. Der arī tēju sajaukums ar liepziņiem, pelašķiem. Ieteicams ēst ķiplokus, lakšus un sīpolus – tie satur daudz vērtīgu vielu, kas sirdi stiprina. Pavasarī un vasarā uzturā jāiekļauj savvaļas augi, kā nātres, gārša, virza, balandas, tā uzņemot vēl vairāk antioksidantu, flavonoīdu u.c. vielu.

PILNVĒRTĪGS UZTURS

Lai rūpētos par sirdi, jāēd pilnvērtīgs, barības vielām bagāts uzturs – uz šķīvja jāiekļauj produkti no visām uzturvielu grupām. Īpaši jādomā, lai katrā ēdienreizē būtu dārzeņi un augļi, vēlams, vietējie un tie, kuriem ir

sezona. Ogļhidrātus vislabāk uzņemt ar tādiem pilngraudu produktiem kā auzu pārslas, rupjmaize, griķi, grūbas, putraimi, brūnie rīsi, pilngraudu makaroni, nevis ar balto miltu izstrādājumiem. Ēdienreizēs jāiekļauj liesi olbaltumvielu produkti, kā liesa gaļa, zivis, vājpiena biezpiens, paniņas, kefīrs, olas. Arī pākšaugi, pupas, zirņi un lēcas ir veselīgi produkti ar olbaltumvielām.

LAI NESASLIMTU

Ja paši izskatīsimies un jutīsimies veseli, kustēsimies un ēdīsim veselīgi, arī mūsu sirds jutīsies labi. Protams, jāatceras, ka ar uzturu un dabas produktiem vien sirds slimības neizārstēsim, bet profilakse ir svarīga, lai nesaslimtu. Pie ģimenes ārsta jāiet regulāri, bet, ja ir aizdomas par paaugstinātu asinsspiedienu vai citas sūdzības, pie ārsta jādomā nekavējoties.